CU
2
NİSAN
1940

İSTANBUL BASIN EVİ
İstanbul, Ankara Caddesi 102
TELGRAF: TAN, İSTANBUL
TELEFON: 24310, 24318, 24319
BEŞİNCİ YIL — No. 1695
5 KURUŞ

TAN
GÜNLÜK SİYASİ HALK GAZETESİ

AŞKIN TEMİZİ
Yazan: AKA GÜNDÜZ
Satış yeri: TAN - İstanbul
Fiyatı: 100 Kr.

Balkanlar, Tehlikeyi Önlüyorlar

Eski Yugoslavya Başvekili Stoyadinoviç Tevkif Edildi

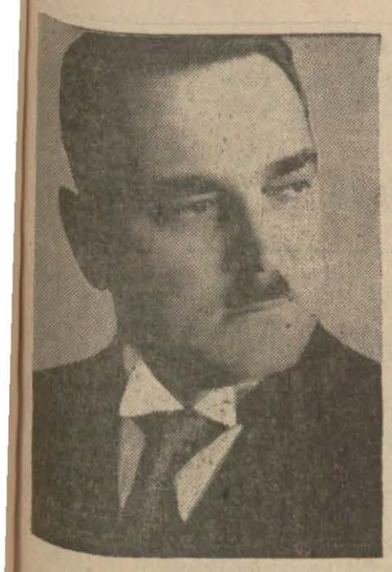

Eski Yugoslav Başvekili Stoyadinoviç

Yugoslavya Başvekili Zvetkoviç

Romanya ve Macaristan Yabancılara Karşı Mühim Tedbirler Aldı

Yugoslavyanın, Sovyetlerle Anlaşmıya Teşebbüs Etmesi Romada Alâka İle Takip Ediliyor

Balkanların vaziyeti ve Balkan devletlerinin tedbirleri günün hâdiseleri arasında mühim bir mevki tutmaktadır. Balkanların bugün sahne olduğu hâdiselerin en mühimleri şunlardır:

1 — Yugoslavyanın Sovyet Birliği ile normal diplomatik münasebetler tesisine mukaddime teşkil eden ticaret müzakerelerine girişmesi ve bu teşebbüsün tesirleri.

Yugoslavyada göze çarpan diğer hâdise de eski Başvekil Stoyadinoviçin tevkifidir.

2 — Romanya milli vahdeti sağlamlamıya ve müdafaa tedbirleri almıya devam ediyor.

3 — Macaristanda da bazı mühim tedbirler alınmaktadır.

YUGOSLAVYA:

Belgrat, 19 (Hususi) — Yugoslavyanın Sovyet Birliği ile anlaşmıya teşebbüs ederek ticaret müzakerelerine başlamak üzere bulunması hakkında burada çıkan Politika gazetesi şu malûmatı veriyor:

"Yugoslavyanın teşebbüsü bilhassa Romada derin bir alâka uyandırmıştır. Fakat İtalyan gazeteleri bu mevzu üzerinde mütalâa yürütmemektedir.,,

Jurnale d'İtalianın Belgrat muhabiri hedefin, Sovyet Birliği ile normal diplomatik münasebetler tesisi olduğunu söylemekle iktifa etmektedir.

Bununla beraber Romanın siyasi mahafili yeni bir siyasi vaziyetin tahaddüs etmekte olduğunu, fakat bunun Yugoslavya ile İtalya arasındaki dostluk münasebetleri üzerinde tesir etmiyeceğini söylüyorlar. Bunların telâkkisine göre Yugoslavya Sovyet rejimine muhalif değildir. Fakat komünizmin Avrupaya yayılmasına muhaliftir ve bu muhalefete devam edecektir.

Stoyadinoviç tevkif edildi

Eski Başvekil Stoyadinoviç'in tevkifine gelince, bu hâdise, dün eski

(Sonu: Sa. 4, Sü. 2)

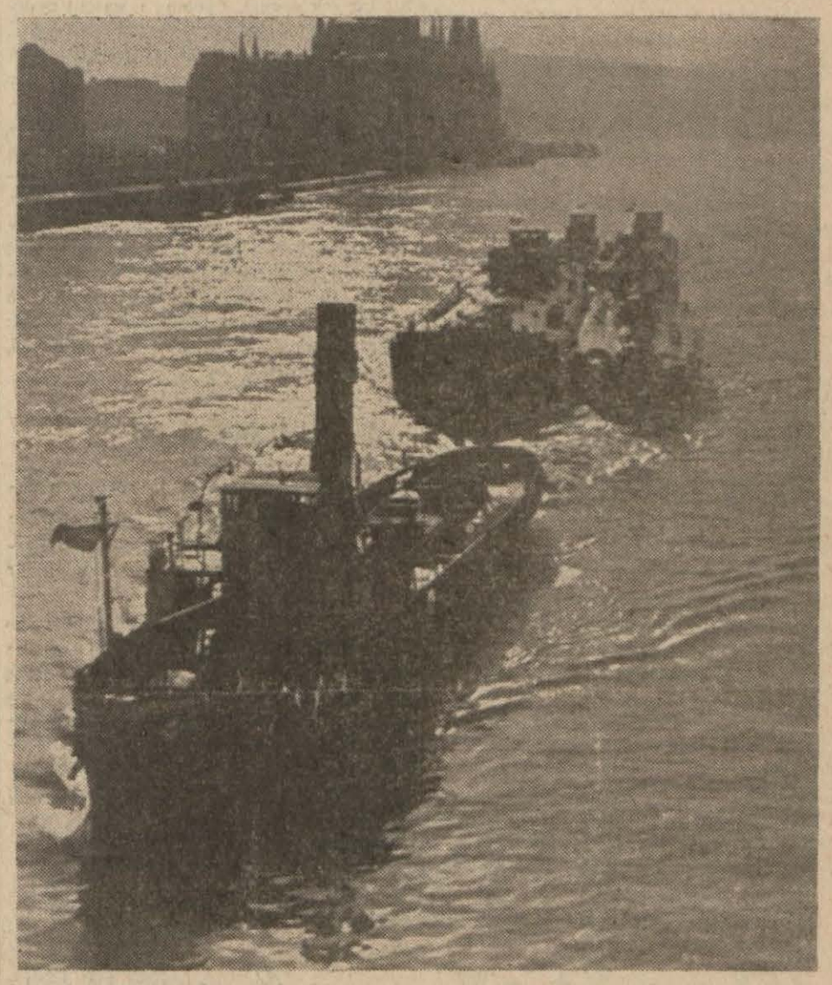

Balkan devletleri tarafından üzerinde esaslı kontrol tesis edilen Tunanın Macaristandan bir görünüşü

Almanya Romanyayı Ele Geçirmek İstiyor

Almanların Romanyadaki Faaliyeti Hakkında Bir İngiliz Gazetesinin Dikkate Değer İfşaatı

Londra, 19 (Daily Express'in sureti mahsusada Romanyaya gönderdiği muhabiri Sefton Delmer yazıyor) — Alman propaganda Nezaretinin ve Gestaponun memurları burada harıl harıl çalışıyor. Bunların en bariz simaları Matmazel Edith Kohler ile Schommer'dir.

Birincisi bir Alman gazetesinin muhabiridir. Fakat yazıları daha baş ka bir yere gidiyor ve neşrolunmuyor. Burada yaptığı iş Göbels hesabına çalışmak ve emri altındaki paraları sarfetmektir. Schommer'in vazifesi ise daha güçtür ve Romanyadan ne almak mümkünse onu alıp Almanyaya göndermektir. Onun emri altında çalışan hücum kıtaları mensupları, her tarafa dağılmış bulunuyorlar.

Yedi ayda Almanyaya sevkedilen petroller

Schommer'in ne derece muvaffak olduğu petrol sevkiyatı ile ölçülebilir. Harbin ilk yedi ayında Romanyadan Almanyaya yapılan petrol ihracatının aylık vasatisi 59,099 tondur. Bu ise Almanlar tarafından istenen 130,000 tonun aşağı yukarı ya-

(Sonu: Sa. 4, Sü. 2)

BALKANLAR Böyle Kazanılamaz

Yazan: M. Zekeriya SERTEL

Haftalardanberi müttefiklerin Almanya etrafındaki ablokayı şiddetlendirmiye karar verdiklerinden bahsediliyor. Bu arada ablokanın Balkanlara da teşmil edileceği söyleniyor. Hattâ İngiltere ve Fransa Balkanlardaki sefirlerini merkeze çağırıp günlerce konferanslar aktediliyor.

Bu konferanslardan sonra, İngiliz Başvekilinin Avam Kamarasında verilen kararlar hakkında beyanatta bulunacağı söyleniyor. Bu hâdiseleri büyük bir alâka ile takip eden Balkan ve Tuna memleketleri merakla kulaklarını radyoya veriyorlar. İngiliz Başvekilinin beyanatından öğrendiğimiz şudur:

"Balkan ve Tuna memleketlerile olan ticarî mübadeleler mümkün olduğu kadar devamlı surette arttırılmasını temin edecek şekilde inkişaf ettirilecektir. İngilterenin siyaseti Tuna ve Balkanlarda sulh ve emniyeti muhafazaya matuftur. Bu memleketlerden hiçbirisinin istiklâl veya tamamiyeti müttefikler veya müttefik orduları tarafından tehdit edilecek korkusuna düşmesi için hiçbir sebep yoktur."

★

Bizce İngiliz Başvekilinin bu beyanatı, Balkanlarda başlıyacağını sandığımız diplomatik ve ekonomik taarruzda İngilterenin yanlış bir istikamet takip ettiğini gösteriyor.

Almanya cenubu şarkî Avrupayı nasıl eline almıştır?

(Sonu: Sa. 4, Sü. 1)

Sinyor Gayda Diyor ki:

"İtalya Akdenizde Kuvvetli Olduğu Zaman Sulh Devamlıdır,,

Roma, 19 (Hususî) — İtalya ile İngiltere gazeteleri arasında son günlerde başlıyan münakaşa devam ediyor. Giornale d'İtalia gazetesi, bir taraftan Akdeniz meselesinden ve bu denizde İtalyanın vaziyetinden bahseden yazı serisini neşrediyor, diğer taraftan da İngiliz gazetelerine cevap veriyor.

Sinyor Gayda, Akdenize tahsis ettiği makalelerin sonuncusunda diyor ki:

"İtalyanın Akdenizde takip ettiği siyaset tahakküm siyaseti değildir. Bütün devletlerle, bilhassa Akdeniz devletlerile el birliği siyasetidir.

Tarih gösteriyor ki, Akdeniz milletleri arasında sulh ve refah hüküm sürdüğü devirler, İtalyanın sulh içinde bulunduğu ve Akdenizde muvazeneyi temin edecek derecede kuvvetli olduğu devirlere tesadüf etmiştir. İtalyanın Akdenizde yayılması, hürriyetini ve hayatî sahasını temin zaruretinin icabıdır.

Sonu Sa. 6 Sü: 6)

Norveç, Seferberliği Bitirdi, Mukavemet Şiddetleniyor

Müşkül vaziyette bulunan İsveç Kralı Güstav V

HOLANDA Ve İsveçte Müdafaa Hazırlıkları

La Hay, 19 (Hususî) — Holanda Başvekili bugün memleketin her tarafında örfî idarenin ilân olunduğunu radyoda söylediği bir nutukla halka bildirmiş ve halka sükûnet, uyanıklık ve cesaret tavsiyesinde bulunmuş ve şu sözleri söylemiştir:

"Bitaraflığımızı muhafaza ettiğimiz müddetçe, bu bitaraflığa riayet edileceğine dair her iki taraftan teminat aldık. Bunu muhafaza etmek hususundaki katî arzumuz şüpheye mahal bırakmaz. İttifaklar akdine

(Sonu Sa. 6 S

Almanlar Kuvvetlerini Altmış Bine Çıkardılar

Londra, 19 (Hususî) — Norveçte ve Stokholmde bulunan muhabirler bugün Almanlar ile İngilizler arasında bilhassa Trondheim etrafında vukubulan muharebelerden bahsediyorlar. Fakat bu muhabirlerin harp sahnesinden uzakta bulundukları nazarı dikkate alınmalıdır.

Bugünkü haberlere göre, Almanlar Trondheim'e tayyare ile yardım kuvvetleri göndermek istemişlerse de, bu kuvvetler püskürtülmüştür.

Trondehim'in kırk kilometre cenubundaki Hegre namındaki Norveç kalesi Almanlara karşı mukavemete devam ediyor.

Memleketin bütün bu havalisinde mütemadiyen kar yağmaktadır.

İsveçin cenubunda Elverun'da büyük bir muharebenin devam ettiği bildiriliyor.

Almanların levazım ve mühimmatı kalmadı

Reuterin Stokholhmden aldığı malûmata göre Narvik havalisindeki Almanlar, levazımsız ve mühimmatsız kalmışlardır. Narvikin dağlık bir yer olması da tayyare ile levazım ve mühimmat ve yardımcı kıtalar gönderilmesine mâni olmaktadır. Bu yüzden Narvikin civarında bulunan Almanlar, feci bir âkıbete mahkûm sayılıyorlar.

İngiliz ve Norveç kıtaları arasındaki irtibat, Norveç hükûmeti tarafından teyit olunmaktadır.

Norveç hükûmeti şu tebliği neşretmiştir:

a7 "İngiliz kıtaları Norveç sahillerinin muhtelif noktalarında karaya çıkmıya devam etmektedirler. Norveç kuvvetleri, kara ve denizle İngiliz kıtalarile irtibatı temin etmişlerdir.

Trondheim'in şimalindeki Norveç kıtalarının kumandanı, seferberliğin tamamlandığını hükûmete bildirmiştir. Kumandan, Alman kıtalarına mu

(Sonu Sa. 6 Sü: 3)

Meclis, Reno'ya İttifakla İtimat Beyan Etti

Paris, 19 (Hususi) — Geçen defa aldığı itamat reyinin son derece zayıf olması yüzünden mevkii sağlam sayılmıyan Reynaud hükûmeti, bugün meclisten ittifak ile itimat reyi almıştır.

Meclis evvelâ gizli bir celse aktederek Başvekil Reynaud'nun siyasi ve askeri vaziyet hakkında verdiği malûmatı dinlemiş, daha sonra hükûmetin istediği itimat reyini ittifak ile karşılamıştır. Celsede hazır bulunan âzanın sayısı 504 tü ve bunların hepsi de hükûmetin siyasetin tasvip etmiştir.

Roosevelt, Pasifikte Statükonun Muhafazasını İstiyor

Felemenk Hindistanı yüzünden Amerika ile Japonya arasındaki siyasî noktai nazar ayrılığının kisleri devam ediyor. Roosevelt dün verdiği beyanatta, Pasifik mıntakasında statükonun muhafaza edileceğini umduğunu söylemiştir.

Bu hususa dair tafsilâtı üçüncü sayfamızda bulacaksınız.

İşin Şakası:

Hürmete Lâyık Yalanlar!

Yazan : Naci Sadullah

Norveçin meşhur Narvik limanını evvelâ Almanlar işgal etmişlerdi. Bu işgalin yapıldığı gün, "Berlin„ radyosu, şu sözleri söylüyordu:

" — Alman askerleri, Norveçin askerî bakımdan en ehemmiyetli mevkii olan muazzam "Narvik„ limanını zaptettiler!„

Ayni gün, müttefikler tarafını iltizam eden başka bir radyo, bu işgal hâdisesini aşağı, yukarı şu cümlelerle anlatmıştı:

"— Almanlar, Norveçin şimal sahillerinde, "Narvik„ isminde bir kasabaya girdiler. İngiliz donanması, Almanların sakландıkları bu ufacık kasabayı aramaktadır!„

Birkaç gün sonra İngilizler, Almanları Narvik'ten çıkardılar, ve limanı kendi işgalleri altına soktular. O zaman müttefikler taraftarı radyo, "Narvik„ limanını, şu cümlelerle tasvir etti:

"— İngiliz donanmasının Almanlardan istirdat ettiği Narvik limanı, askerî ehemmiyeti bakımından Norveçin kalbi sayılır. Dünyanın en büyük ve en kıymetli limanlarından biri olan Narvik, iktısadî bakımdan da, Norveçin göz bebeğidir!„

Ayni gün, "Berlin„ radyosu da, Alman kuvvetlerinin "Narvik„ ten tardolunuşunu anlatırken — aşağı, yukarı — şu sözleri söyledi:

"— İngilizlerin işgal ettikleri yer, ismini "Norveç„ haritasında pertavsızla bulabildiğimiz küçücük Narvik kasabacığından ibarettir: Biz, elimizde bulunan bu kasabayı, işimize yaramadığı için tahliye etmiştik!„

İki tarafın verdiği havadisler arasındaki bu tezat, propaganda harbinin en tabii neticesidir.

Bunun içindir ki, bu hareketleri yüzünden, iki tarafı da haksız bulmak mümkün değildir. Nasıl, — meselâ — Berlinde bir adam öldüren Almanı hapse sokuyorlar, fakat Polonyada bir düzüne insanın canına kıyan Almanın göğsüne yarım düzüne madalya takıyorlarsa, menfur bir şey sayılan "yalan„ ı, vatanî maksatlarla söyliyeni de "millî kahraman„ tanıyorlar. Bazan adam öldürmek, yalan söylemek, hattâ bir casus için, hırsızlık etmek bile millî, vatanî ve şerefli bir vazife halini aldığına göre, dünya radyolarının bütün dünyayı kandırmıya çalışan neşriyatını da hürmetle karşılamak mecburiyetindeyiz. Fakat, bu yazımda bir tek misalini verdiğim tezatlar karşısında bazan keyif, bazan hiddet, bazan da hayret duymaktan, hürmet duymıya vakit kalmıyor. Bu hakikati öğrenmek, belki o neşriyatı yapanların hoşlarına gitmiyecek: Fakat ne yapayım? Ben radyo değilim ki, yalan söyliyeyim?

Kalay Ucuzlamış!

Gazetelerde okuduğuma göre, son zamanlarda, "kalay„ fevkalâde ucuzlamış. Bundan daha tabii ne olabilir? Berlin radyosu kadar zengin madeni olan bir nesne ucuzlamaz mı?

Yine ayni havadisten öğrendiğimize göre, "kalay„ İstanbulda da hayli mebzulmuş. Bence bu, daha bir şey değil... Eğer, bu İstanbul otobüsleri bugünkü hallerinde işlemiye devam ederlerse, kalayın bugünkü miktarının birkaç misline çıkacağı da muhakkaktır!

ALMAN CASUSLARI Nasıl çalışıyorlar

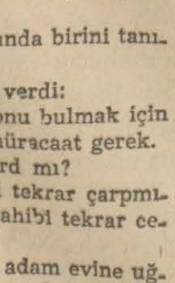

Tefrika No. 33 — Yazan : Theodore Felstead

Kızın Hali ve Tavrı Çok Şüpheli Görünüyordu

Kız tehlikeyi anlamıyor ve hoşuna giden bu adamın tehlikeyi boylamasını istemiyor ve bu yüzden tenezzühün açıklarda yapılması için yalvarıyordu.

Mülâzim de onun bu ricalarından bir şeyler seziyor, fakat vazifesini yapmıya devam ediyordu.

Kızın vazifesi, bu adamı yakından takip etmekti. Bir aralık hissine mağlûp olarak onu ikaz etmek ve kaçmasını tavsiye etmek istedi. Fakat vazife hissi galebe çaldı ve Mis Jean bir tek kelime söylemedi.

★

Mis Jean vazifesini muvaffakıyetle yaptığı takdirde büyük bir nakdi mükâfata nail olacaktı. Fakat genç kız bütün hislerinle mücadele halinde idi ve bir Dalilâ rolü oynamak istemiyordu.

Nihayet Edinbergh'e döndüler. Alman mülâzimi anlattı:

—Yazıhaneme kadar birlikte gidelim de mektupları alalım!

Mis Jean bir lâhza düşündükten sonra cevap verdi:

— Senin yerinde olsaydım, bu yazıhaneye gitmezdim!

Sesinde insana korku veren bir ürperme vardı.

Mülâzim sordu:

— Niçin?

— Beni dinlersen Londraya giden ilk treni kaçırma. Ve vakit geçmeden İskoçyadan ayrıl! Çünkü büyük bir tehlike içindesin!

— Alay mı ediyorsun? Ben bir şey yapmadım ki..

— O halde sen bilirsin! Ben senden ayrılıyorum. Allaha ısmarladık.

Alman mülâzimi hayret içinde idi.

Fakat kızın dediğini yaptı ve ilk trenle Londraya hareket etti. Kalbi fena çarpıyordu. Yolda başına bir şey gelmediğine bakarak biraz sevindi. Fakat Londraya vararak Schmidt'e telefon ettiği zaman cevap alamadı.

Ve telefoncu kızın ona:

— Bir dakika bekleyiniz. Sizi birazdan arayayım mı?

Demesinden şüphelenerek:

— Hayır, hayır! dedi.

Acaba Schmidt Skotland Yard'ın eline mi düşmüştü?

Meseleyi anlamak lâzımdı. Ve derhal kalktı. Schmidt'e ait daireye girdi. Dairenin kapısı açıktı ve içerde bir kız oturuyordu. Sordu:

— Mister Schmidt burada mı?

— Hayır, henüz gelmedi.

— Onu nerede bulabilirim?

— Eden caddesinde yaşıyor.

— Kaç numaralı evde?

—18.

Fakat bu kızın hal ve tavrı da şüpheli idi.

Ve mülâzim büsbütün meraklandı. Verilen adrese koştu. Fakat o evin kapısını çalmıyarak karşıdaki eve müracaat etti ve kapıyı çalarak sordu:

— Schmidt namında birini tanıyor musunuz?

Ev sahibi cevap verdi:

— Evet. Fakat onu bulmak için Skotland Yard'a müracaat gerek.

— Skotland Yard mı?

Mülâzimin kalbi tekrar çarpmıya başladı ve ev sahibi tekrar cevap verdi:

— Bu sabah iki adam evine uğradılar ve onu bir arabaya koyup götürdüler.

Mülâzim bir lâhza bile beklemedi ve koştu.

Fakat vaziyet niçin bu mahiyeti almıştı? Kendisini ve arkadaşlarını kimler ele verdi? Acaba Mis Jean mı? Fakat buna imkân yok. Düşünüyor ve ilerliyordu. Eşyası Kings Cross'da idi. Fakat zabıtanın eline düşmüş olabilirdi. Üstü başı, haizi ehemmiyet değildi. Fakat bunların arasında kendisini mahvetmiye kâfi evrak vardı.

Ne yapacaktı? Bütün geceyi sokaklarda mı geçirecekti? Bir arabaya atlıyarak Vest End'e gitmek istediğini söyledi. Ve burada arka sokakların birinde, pis bir otel buldu. Odasına girerek kaçmak için plânını hazırladı.

Plânı hazırladıktan sonra sokağa çıktı ve eski püskü elbiseler satan bir mağazaya girerek bir gemici elbisesi aldı ve küçük bir bavul hazırladı.

Sonra bir trene atlıyorak üçüncü mevkide oturdu. Başına bir belâ gelmeden tren hareket etmişti.

★

Ertesi akşam Hul'e yakın Paragon istasyonuna indi ve gemicilerin uğradıkları yerlere dalarak yemeğini yedi.

Burada birkaç Alman gemicisine rastgelerek gemilerinin ertesi sabah hareket edeceğini anladı.

(Devamı var)

DAHİLÎ HABERLER

Yukarıki resimler, Millî Şef İsmet İnönü tarafından Ankarada küşat resmi yapılan Umay Pavyonu'nun hariçten görünüşile sıhhî şartlar altında büyütülen çocuklarımızın bir koğuşunu göstermektedir.

Son Afrodit Davası da Dün Akşam Neticelendi

Müdafaada Bulunan Cumhuriyet Gazetesi Neşriyat Müdürünün Beraetine Karar Verildi

"Afrodit„ adlı eser yüzünden gazeteler aleyhine açılmış olan davaların sonuncusuna dün bakıldı ve bu dava da beraetle neticelendi.

Bu dava müddeiumumiliğin Cumhuriyet gazetesi aleyhine, İbrahim Hakkı Konyalının cevabını neşretmemek ve mahkeme zaptında olmıyan bir cümleyi yazarak İbrahim Hakkıya hakaret etmek suçlarının işlendiği iddiasile açılan dava idi. İbrahim Hakkı, davaya üçüncü şahıs sıfatile ve müdahil olarak iştirak etmiş bulunuyordu.

Gerek İbrahim Hakkı, gerek vekili Ethem Ruhi, mahkemeye gelmemişlerdi. Ethem Ruhi tasdiksiz bir rapor göndermişti. Bu raporda avukatın hünakı sadr ve Diyabeti sükreden muztarip olduğu, on gün kadar istirahate muhtaç bulunduğu yazılıyordu.

Hâkim, tasdiksiz raporda zikredilen hastalıkların mahkemede bulunmıya mâni olmadığı gibi İbrahim Hakkının bizzat gelerek veya bir başka vekil göndererek kendisini temsil ettirebileceğini kaydettirerek duruşmıya devama karar verdi.

Bunu müteakip iddia makamı gönderilen cevabın - İbrahim Hakkı tarafından yeni harflerle yazıldığına dair şahit te dinletilmiş olmasına rağmen Arap harflerile yazıldığı ve gönderildiği sabit olduğunu söyledi. Arap harflerile yazılıp gönderilen mektubun dercine imkânı kanuni olmadığından beraeti istedi.

Mahkeme zaptına geçmediği halde Semih Lûtfiye atfen 'müddeiumuminin tanıdığı İbrahim Hakkı Konyalıyı ehlivukuf seçmesi" niu yazılmasını İbrahim Hakkının şahsiyet ve karakter sahibi olmayıp başkasının emri ile hareket eden bir adam halinde göstererek hakaret etmek maksadile hareket telâkki ederek bu suçtan ceza kanununun 480 inci maddesi ile ceza verilmesini talep etti.

Müdafaa vekili İrfan Emin yukardaki cümleden iddia makamının anladığı mânanın çıkarılamıyacağını, bunun Semih Lûtfi tarafından söylendiğini, İkdam ve Akşam gazetelerinde de aynen yazılı olduğunu bildirmiştir.

İrfan Emin, İbrahim Hakkının gönderdiği cevabı Arap harflerile yazıldığının sabit olduğuna da işaret ederek şunları söyledi:

— Ben mahkemenizden adalet isterken iddia makamının Türk harfinkılâbına ve bu inkılâba ait kanunlara muhalif hareketinden ve mahkeme huzuruna yalancı şahit çıkarmak suçundan dolayı İbrahim Hakkı Konyalı hakkında takibat yapılmasını istiyorum.

İrfan Emin, müddeiumumî Hikmet Onatın kemal sahibi, temkinli bir zat ve memleket için bir kıymet ve şeref olduğunu söyliyerek:

— Konyalı gibi bir adamın böyle bir kıymetçe tesadüfen tanınmış olması da Konyalı için bir şereftir. Konyalı bu hâdisenin yazılmasından dolayı dava açmak şöyle dursun, bu şerefi kendisine izafe ettiği için matbuata teşekkür etmelidir, dedi.

Bundan sonra Suat Ziya müdafaasını yaptı. Kanuni sebepleri izah ederek beraet istedi. Hâkim müdafaaları müteakip kararını bildirdi ve Hikmet Münife beraet ettiğini tefhim etti.

Berlin Sefirimiz Dün Ankaradan Geldi

Hüsrev Gerede, Almanya İle Aramızda Ticaret Anlaşması Müzakerelerine Başlandığını Söylüyor

Berlin Büyük Elçimiz Husrev Gerede, dün sabah Ankaradan şehrimize gelmiştir. Büyük Elçi yarın akşam Berline hareket edecektir.

Husrev Gerede, bir hafta kadar evvel Berlinden gelerek Ankaraya gitmiş ve orada Başvekil, Hariciye, Maarif ve Ticaret Vekillerile görüşmeler yapmış, bu arada kendilerine Almanya ile aramızdaki siyasî, iktısadî ve ticarî münasebetlerle Almanyadaki talebemizin vaziyeti hakkında izahat vermiştir.

Reisicümhurumuz Millî Şef İsmet İnönü de Berlin büyük elçimizi İstanbula hareketinden evvel kabul buyurmuşlar ve kendisini akşam yemeğine alıkoymuşlardır. Husrev Gerede, Millî Şefin nezdinde beş buçuk saat kadar kalmıştır.

Berlin büyük elçimiz gazetecilere şu beyanatta bulunmuştur:

'— Mezunen gelmiştim. Bu münasebetleAnkaraya da giderek icabeden temas ve ziyaretlerde bulundum. Cümhurreisimiz Millî Şefimiz tarafından kabul edildim. Kendilerine arzı veda ettim.

Almanyada tahsilde bulunan talebelerimizin vaziyeti iyidir. Harp mıntakasındaki mekteplerde tahsile devam etmiye imkân olmadığından Münih, Dresden ve Berlindeki mekteplere nakledilmişlerdir. En çoğu Berlindedir. Berlin ve Dresden'de iki talebe cemiyeti kurulmuştur. Talebe toplu bir haldedir. Cemiyet salonlarında gazetelerimiz muntazaman bulunduğundan memlekete ait işleri ve haberleri takip edebiliyorlar. Talebelerimizin ekserisi yüksek teknik mekteplerinde mühendis olmak için çalışmaktadırlar.

Talebemizin faaliyetinden memnunuz. Gerek sefaretimiz, gerek talebe müfettişliği kendilerile daima teması muhafaza etmektedir.

Üç ayda bir, rektörlerinden imtihan neticelerini alıyoruz. Kendilerine yapılan muamele iyidir. İaşe sıkıntısı da umumiyetle halka tatbik edilen tahdidattan fazla değildir. Aileleri tarafından gönderilen paketleri muntazaman alıyorlar.„

Yeni ticaret anlaşması müzakereleri

Büyük elçimiz, Almanya ile hükûmetimiz arasında, iki tarafın ihtiyaçlarına uygun yeni bir ticaret anlaşması müzakerelerine Ankarada başlanmış olduğunu söylemiştir. Anlaşma 30 milyon liralık olacak, bunun 13 milyon lirası mübadele hesaplarına karşılık tutulacaktır. Almanyada inşa edilmiş olan gemilerimizin son taksitleri de bu hesaba dahil edilecektir.

Belediyenin Masraf Bütçesi

Yeni İlâve Edilen Tahsisat İle Teşkilât Kadrosunda Değişiklik Yapılıyor

1940 malî senesine ait Belediye masraf bütçesi hazırlanmış, dün Şehir Meclisine verilmiştir. Yeni bütçe ile gerek Belediye teşkilâtında, gerekse memurin kadrosunda birçok değişiklikler yapılmaktadır.

İktısat müdürlüğü için 170 lira ücretli bir muavin, hal idaresi için 100 lira ücretli bir kontrol memuru, iki tahakkuk şefi, iki evrak mukayyidi, belediye sıhhiye müdürlüğüne bağlı olmak üzere 40 lira maaşlı bir hastahaneler ve sıhhî müesseseler müdürü, müdürlük kalemine 15 şer lira maaşlı iki memur namzedi, Emin önü kazasına 35 lira maaşlı iki doktor, Üsküdar kazasına, can kurtaran işlerile meşgul olmak üzere bir doktor ve bir sıhhiye küçük memuru alınmasına karar verilmiştir.

Ayrıca bütçeye Haseki hastahanesine alınacak doktor, eczacı, hemşire, hademe vesair müstahdemin için 9 bin, Cerrahpaşa hastahanesine alınacak doktor, hemşire vesair müstahdemin için 6200, Beyoğlu hastahanesine alınacak doktor, hemşire, eczacı vesair müstahdemin için 6650, Zeynepkâmil hastahanesi için alınacak doktor, hemşire ve eczacılar için 5650, kimyahaneye yeniden alınacak memurlar için 1800, zührevî hastalıklar teşkilât ve hastahanesine alınacak doktorlar için 5000, yollar müdürlüğüne alınacak yeni mühendis, fen memuru ve sair memurlar için 4000, nümerotaj müdürlüğüne alınacak memurluklar için 8000 lira konulmuştur.

Yeni masraf bütçesinde bir kalemi mahsus müdürlüğü, bir de müşavirliği ihdas edilmiştir. Mevcut turizm şubesile neşriyat ve istatistik şubeleri de birleştirilmiştir.

Fiyatları Yükselen Maddeler

Mıntaka Ticaret Müdürlüğü, son bir iki ay zarfında, gıda maddelerinde kaydedilen pahalılığın sebepleri üzerindeki tetkiklerini bitirmiştir. Vali ve Belediye Reisi Lûtfi Kırdarın riyasetinde teşekkül eden bir komisyon, et, yağ, fasulya, nohut, mercimek gibi maddelerin fiyatlarını ve bunların memleket dahilindeki stokmiktarlarını gözden geçirmiştir. Bu maddelerin son iki ay zarfında fazla pahalılanması ne bir ihtikâr, ne de bir spekülâsyon yüzündendir. Bazı gıda maddelerinin pahalılanması kısmen ihracatın fazla yapılmasından, kısmen de zelzele ve seylâp dolayısiyle istihsal merkezlerinden mal gelmemesindendir.

Kuzu etinin, geçen sene ve evvelki senelere nazaran on kuruş kadar düştüğü tesbit edilmiştir. Diğer hayvan etleri, fasulya, nohut, mercimek gibi gıda maddelerinde, normal zamanlara nazaran kiloda 10 kuruş kadar bir tereffü olduğu anlaşılmıştır.

Emniyet Birinci Şube Müdürü Rahatsız

Emniyet Birinci Şube Müdürü Edip Yavuz bir kaç gündenberi rahatsızdır. Müdür, evvelki gün Cehrrahpaşa hastanesine yatırılmıştır.

Kendisine âcil şifalar temenni ederiz.

Eski Mebus Sırrının Evrakı Bekleniyor

Eski Kocaeli Mebusu Sırrı Bellioğlu hakkında yüksek makamlara hükûmetin siyasetini tenkit eder mahiyette mektuplar göndermesi yüzünden başlıyan tahkikat sona ermiş ve tahkikat dosyası tetkik edilmek üzere Ankaraya gönderilmiştir.

Evrak henüz iade edilmediği için Sırrı Bellioğlu halen Emniyet Müdürlüğünde nezaret altındadır. Sırrı Bellioğlunun nerede ve ne suretle muhakeme edileceği de şimdilik katî surette tesbit edilmemiştir.

Kendisinin şu veya bu mahkemeye verileceği hakkında Dahiliye Vekili Faik Öztrak tarafından gazetelere beyanatta bulunulmamıştır. Bu itibarla evvelki günkü nüshamızda Sırrı Bellioğluna ait haberin sonunda Dahiliye Vekiline atfen yazılan sözler dogru değildir.

Beşiktaş Fırınlarına Teraziler Konuldu

Son günlerde fırıncıların fazla miktarda noksan ekmek çıkardıklarını gören Beşiktaş Emniyet âmirliği, bunun önüne geçmek için bir çare bulmuştur. Dünden itibaren her fırının tezgâhı başına bir de terazi konulmuştur. Müşteriler ekmeklerini bu terazide tartmakta, noksan olduğunu görünce derhal zabıtaya haber vermektedirler.

TAKVİM

20 Nisan 1940

CUMARTESİ

4 üncü ay — Gün: 30 — Kasım: 165
Arabî: 1358 — Rumî: 1356
Rebiülevvel: 12 — Nisan: 7
Güneş: 5.13 — Öğle: 12.13
İkindi: 16.00 — Akşam: 18.54
Yatsı : 20.31 — İmsâk: 3.24

BUGÜN

İngiltere İle İtalya Arasında

Yazan: Ömer Rıza DOGRUL

İngiltere matbuatı ile İtalya matbuatı arasında bir atışma başladı. İtalyan matbuatının müfrit Alman taraftarlığı göstermesi, Alman zaferlerini telleyip pullayıp ortaya atması, İngilizleri rahatsız etmiş ve İngiliz gazeteleri bu hattı hareketin iç yüzünü ve hedeflerini anlamak istemişler ve vaziyeti tahlil eden neşriyat yapmışlardır. Londra gazeteleri bu neşriyata devam ediyor ve bir takım mütalâalar yürütüyor. Bu mütalâaları şu şekilde hulâsa etmek mümkündür:

Almanyanın hedefi İtalyayı da harbe sürüklemektir. İtalya da harbe sürüklenmek istidadını gösteriyor ve bu yüzden bir takım teşebbüsler için hazırlanıyor.

Diğer taraftan İtalya, harpten hariç kalmak istiyen bir gayrimuharip vaziyetini muhafaza etmek niyetinde olduğunu iddia etmektedir. Acaba bunların hangisi doğrudur ve bu vaziyetlerin hangisine inanmak lâzımdır?.

Londra gazeteleri İtalyanın vaziyetini iki yüzlü gördükleri için bu iki yüzlülüğün aradaki dostluğu yıpratması ihtimalinden endişe etmekte ve vaziyetin sarahat kesbetmesini istemektedir. Nitekim İktisadî Harp Nazırı Mister Cross'un bir iki gün evvel söylediği sözler de bu merkezde idi.

İtalyanların Mukabelesi:

İtalyan gazetelerinin buna mukabil yaptığı neşriyat İtalyanın vaziyetini aydınlatmayı istihdaf ediyorsa da henüz bu maksadı temin edecek mahiyette sayılamaz. Onun için başlıyan münakaşanın bir müddet daha devamı muhtemeldir.

İtalyan gazetelerinin neşriyatına göre bu gazeteler müttefikler tarafından kazanılan zaferleri de neşretmek hususunda gecikmiyorlar. Fakat müttefiklerin zaferleri nerede? Müttefikler nereye yetişebildiler ki, Polonyaya mı, Finlandaya mı, Danimarkaya mı, yoksa Norveçe mi? Müttefikler bunların birine yetişemediler ve daima geciktiler. Gecikmeleri için de muvaffak olamadılar..

İtalyan gazeteleri Akdenizden ve Balkanlardan da bahsediyorlar. Bu neşriyata göre İtalya, Akdenizde hudutsuz bir serbestî içinde hareket etmek istediği halde, İngiltere, Tunusu Fransaya vererek, Maltayı tahkim ederek ve daha başka tedbirlere başvurarak İtalyanın hürriyetini tahdit etmektedir. Bu yüzden iki taraf arasında bir dava vardır.

Balkanlara gelince, İtalyanın Balkanları tehdit eden hiç bir vaziyeti yoktur. Hattâ İtalyan matbuatı, Almanyanın da Balkanları tehdit etmediğini ilâve etmektedir..

Münakaşanın Neticesi:

Münakaşa henüz bir neticeye varmamıştır. Kolay kolay bir neticeye varacağı da zannedilmez.

Fakat bugünkü vaziyete göre anlaşılan nokta İngiltere — İtalya dostluğunun mühim bir imtihan geçirmekte olduğudur. Bu imtihan belki uzunca olacak, fakat sonunda vaziyetin sarahat kesbetmesine müncer olacaktır.

Karabük Fabrikasında Yeni İstihsal Tedbirleri

Ankara, 19 (TAN) — Karabük fabrikası piyasaya demir vermek için tedbirler almıştır.

Sümerbank fabrikalarile, hususî fabrikalar imalâtının standardizasyonu için verilen kararların yakında tatbikine geçilecektir. Buna göre, piyasanın hakiki ihtiyaçları ucuza mal edilmek suretile karşılanacaktır. Mamul tipleri azaltılacaktır.

Resmî Otomobiller Projesi

Ankara, 19 (Tan Muhabirinden)— Bütçe encümeni tarafından hazırlanmakta olan resmi nakil vasıtalarından istifade suretine dair proje, yeni bir şekil almıştır. Buna göre, Temyiz, Devlet Şûrası ve Divanı Muhasebet reislerine, temyiz müddeiumumisine otomobil tahsis olunacaktır.

Bütçe encümeninin projesinin Mecliste hararetli müzakerelere vesile olacağı tahmin ediliyor.

Sümer Bank Umum Müdür Muavini

Ankara, 19 (Tan Muhabirinden)— Sümerbank umum müdür muavinliğine tayin edilen Merkez Bankası müfettişi Câbir, yeni vazifesine başlamıştır.

SON HABERLER

FELÂKET Mıntakasındaki Mahkûmlar

Meclis Cezalarının Beşte Dördünü Affetti

Ankara, 19 (Tan Muhabirinden)— Büyük Millet Meclisi bugün toplandı. Talim ve terbiye ve manevra mak sadile celbedilecek usta efrat, fevkalâde hallerde iki sene kaydına bakılmadan İcra Vekilleri heyeti kararile silâh altına alınabilir ve talim müddeti de dört aya kadar uzatılabilir" şeklinde bir fıkra ilâvesine ait kanun lâyihasını kabul etti.

Zelzele felâketi esnasında enkaz altında kalmış olan vatandaşların kurtarılması hususunda hizmetleri görülen mahkûmların affına ait olarak hazırlanmış olan kanun lâyihasının müzakeresine geçildi. Azadan bazıları bu mahkûmların cezalarının tamamen affedilmesini istedi. Adliye encümeni mazbata muharriri ile Adliye Vekili söz alarak bu talebe cevap verdiler. Bu cevaplarda 241 mahkûmdan 125 tanesinin adam öldürmekten suçlu bulundukları, bunların cezaları tamamile affedilecek olursa bu hareketin ölenlerin aileleri ve mensupları arasında aksülâmeller yapacağını söylediler.

Verilen bu izahatı müteakip kanun, encümenin teklifi veçhile şu şekilde kabul edildi:

"Listede adları ve soyadları yazılı (241) mahkûmun mahkûmiyet müddetlerinin beşte dördü ve hukuku âmme ve tazminat kabilinden olan para cezaları affedilmiştir. Bunların muhakeme masraflarile iaşe bedelinden olan borçları da terkin olunmuştur. Mahkûmiyet müddetleri ne [illegible] olsun, bütün mahkûmlar hakkında hükmedilmiş olan para cezaları affedilmiştir. Şu kadar ki, tazmini mahiyeti haiz olan para cezaları aftan müstesnadır. Bu kanun hükmi cezaları tamamile affedilen mahkûmların mahkûmiyetlerinin yalnız medeni neticelerini refeder. Cezai neticelerine şâmil değildir. Bu kanunun cezaları tamamen affedilmiş olan mahkûmlar hakkında inzibati ve idari bakımdan kanunen tatbik edilmiş ve edilecek olan muamele ve tedbirlere tesiri yoktur.

Londraya Bir Matbuat Heyeti Gidiyor

Ankara, 19 (TAN) — İngilterenin daveti üzerine önümüzdeki ay içinde Hüseyin Cahidin reisliğinde bir matbuat heyeti Londraya gidecektir. Bu heyete her gazeteden bir mümessil iştirak edecektir.

Şuşnig Münihte İmiş!

Paris, 19 (A.A.) — Sabık Avusturya Başvekili Schuschnigg'in kuzeni Walter Parise gelmiş ve sabık başvekilin, Münihte mahpus bulunduğunu söylemiştir.

Roosevelt'in Beyanatı

Pasifik Mıntakasında Statükonun Muhafaza Edileceğini Umuyorum

Amerika Donanması Gizli Manevrada..

Vaşington, 19 (A.A.) — Roosevelt gazetecileri kabul ederek şu beyanatta bulunmuştur:

"— Bütün Pasifik mıntakasında statükonun muhafaza edileceğini, barışın menfaati namına ümit ediyorum. Hull'ün Felemenk Hindistanı hakkında dün yaptığı beyanatla vaziyeti tamamen hulâsa etmiş olduğuna kaniim."

Amerika donanmasının manevraları

Diğer taraftan Amerika donanması, Havay adaları garbında gizli şekilde manevralar yapmaktadır. Donanma, Amerika sahillerinden çok uzaklara gitmektedir. Harp gemilerinde gazeteci ve fotografçı yoktur. Bahriye Nazırı Amiral gemisindedir.

Felemenk Hindistanı meselesi

Londra, 19 (Hususî) — Amerika Hariciye Nazırı Hull'un Holanda Hindistanının statükosu hakkında yaptığı beyanat, muhtelif parti mahafilinde takviye ediliyor. Bu mahafil, Amerikayı Uzak Şarka bağlıyan yollar üzerinde hiçbir değişiklik olmaması zarurî bulunduğunu söylemektedir.

Japonyada

Tokyo, 19 (Hususî)— Hariciye Nazırı Arita, kabinede Avrupa vaziyeti hakkında izahat vermiştir. Nazır, Tokyodaki Holanda sefirinin dün kendisile görüştüğünü, sefirin Holanda namına memnuniyet beyan ettiğini söylemiştir.

Tokyo gazeteleri isyan ediyor

Tokyo gazeteleri, Hull'ün beyanatına karşı isyan ediyorlar. Zira bu beyanat, Amerikanın Büyük Okyanusun Asya kısmına bir müdahalenin delili olarak kabul edilmektedir.

Amerika Silâhlanıyor

Vaşington, 19 (A.A.) — Âyan Meclisi 1 temmuz 1940 da başlıyan malî senenin bahriye bütçesi kanun lâyihasını 4 reye karşı 63 rey ile kabul etmiştir. Bu bütçe, 963.797.478 dolara baliğ olmakta olup bundan evvelki bütçeye nazaran 48.437.229 dolar fazla ve fakat Roosevelt'in bütçe hakkında kongreye göndermiş olduğu mesajında istediği tahsisattan 123.514.095 dolar noksandır.

Bahrî harekât kumandanı Amiral Stark, Birleşik Amerikanın, 43 bin tonluk 8 gemi inşa etmekte olan Japonyaya mukabele etmek üzere 50 bin, hattâ 52 bin tonluk Super dretnavtlar inşa edeceğini, Âyan Meclisi Bahriye encümeninde bugün beyan etmiştir.

Diplomasi mahafili, 1940 — 41 malî senenin bahriye bütçesinin Âyan Meclisinde büyük bir ekseriyetle kabul edilmesinin Japonyanın Büyük Okyanusun cenubunda tevessü etmesini istiyen bazı müfrit mahafilin arzularına kapılarak bir harekete kıyam etmesi halinde Japonyanın hakkından gelmek için donanmayı takviye etmek hususunda Amerikan milletinin beslemekte olduğu arzuyu göstermekte olduğunu beyan etmektedir.

Amerika - Sovyetler Münasebatı Meselesi

Nevyork, 19 (A.A.) — Sabık Reisicümhur Hoover, Amerikanın Moskovadaki sefirini geri çağırmasını istemiştir. Hoover, haftalık Colliers mecmuasında şöyle diyor:

"Amerikanın Sovyetleri tanıması, çok büyük bir siyasi ve ahlâkî hata olmuştur. Polonyanın istilâsından beri Amerikadan Rusyaya yapılmakta olan ihracat yüzde 300 nisbetinde artmıştır. Bu ihracat meyanında bilhassa benzin, bakır vesaire gibi Finlandalıların, Polonyalıların ve diğer milletlerin hürriyetlerini gasbetmeğe yarıyacak olan maddeler vardır.,,

Fransız Meclisi Hafi Celselere Başladı

Paris, 19 (A.A.) — Mebusan Meclisi saat 9.30 da reis Herriot'nun riyaseti altında içtimaa başlamıştır. Celseye hafi olarak ve harbin sevk ve idaresi hakkındaki istizahlarla başlanmıştır.

Zimmetine Yedi Bin Lira Geçiren Bir Memur

Ankara, 19 (TAN) — Nafıa Vekâleti malzeme müdür muavini ve mutemedi Nureddin Savtekin, mecmuaya ve şartnamelere ait 7 bin lirayı zimmetine geçirdiği Vekâletçe yapılan tetkiklerden sonra anlaşılmış, mevkufen muhakemesi yapılmak üzere adliyeye verilmiştir.

Alman Tayyarelerinin Shetland Üzerindeki Uçuşları Tardedildi

Londra, 19 (Hususî) — Üç Alman tayyaresi, dün öğleden sonra Shetland adaları üzerinde uçmuştur. İngiliz harp tayyareleri havalandıkları için Alman tayyareler uzaklaşmışlardır. Hiç bir bomba atılmamıştır. Tehlike işareti 22 dakika sürmüştür.

Denizlerde

Bir İngiliz tahtelbahiri, cep kruvazörü Admiral Scher'e muvaffakıyetli bir tecavüzden sonra dönmüştür.

Batan gemi

Swanby adındaki 4935 tonluk İngiliz vapuru, İskoçyanın Şimal sahillerinde torpillenmiştir. Mürettebat İskoç limanında karaya çıkmıştır

Garp cephesinde

Paris, 19 (A. A.) — 19 Nisan sabah tebliği: İş'ara değer hâdise yoktur.

Propaganda Umum Müdürlüğü Kuruluyor

Ankara, 19 (TAN Muhabirinden) — Matbuat, radyo ve turizm işlerinin, propaganda umum müdürlüğü namı alında birleştirilmesi kararlaştırılmıştır. Yeni umum müdürlük Başvekâlete bağlı olacak ve bir Haziranda faaliyete geçecektir. Buna ait kanun lâyihası hazırlanmış olup yakında Meclise sevkedilecektir.

İran Şahının Yıldönümü Merasimi 20.4-

Tahran, 19 (A.A.) — Bugün Şah'ın yıldönümü münasebetile bütün şehir baştanbaşa bayraklarla donanmıştır. Bu akşam Şah'ın sarayında bir gala müsameresi verilecek ve bunda bütün hükûmet erkânı ile Kordiplomatik hazır bulunacaktır. Gazeteler, hükümdarın yüksek meziyaretlerini methüsena etmektedirler.

İstanbul Otobüsçüleri Ankarada

Ankara, 19 (TAN) — İstanbul otobüsçüleri heyeti geldi. Dahiliye Vekâleti ile temaslara başladı. Heyetin dileği nakliye ücretlerinin arttırılması ve otobüs işletenlerin mıntakalarının değiştirilmemesidir.

HÂDİSELERİN İÇYÜZÜ

● ***Müttefikler Almanyanın derhal İsveçe hücun edeceğini zannediyorlardı. Fakat şimdi Hitlerin İsveçi istilâ plânını tehir ettiği anlaşılıyor. Sebep olarak da şunlar gösteriliyor:***

1 — İsveçle harp başlarsa Baltık denizinin cenup kısımları harp sahası olacak, ve Baltık yolile demir cevheri nakli bir müddet için imkânsız olacaktır.

2 — Almanlar cenuptan Isveçi işgale teşebbüs ederlerse İsveçliler yukarıdan İngilizlerle birlikte maden ocaklarını müdafaaya mecbur ve belki de muktedir olacaklardır.

*

● **Almanca Angrif gazetesine göre Italya harbe girmek için fırsat beklemektedir. Ve bu fırsat şimdi her vakitten daha yakındır.**

*

● ***Nazistlerin Danimarka ve Norveçi istilâ etmeyi geçen Sonkânunda kararlaştırdıkları anlaşılıyor.***

Daha sonra bu karar, Brenner mülâkatı sırasında teyit edilmiş ve ona göre bir ültimatom hazırlanmıştır. Bu ültimatom Norveç ile Danimarkaya verilecek ve ondan sonra istilâ başlıyacak.

İngilizlerin Norveç sahillerine mayin dökmeleri üzerine bu ültimatomun metni değiştirilmiş, yalnız ültimatoma bu bahanenin ilâvesile iktifa edilmiştir.

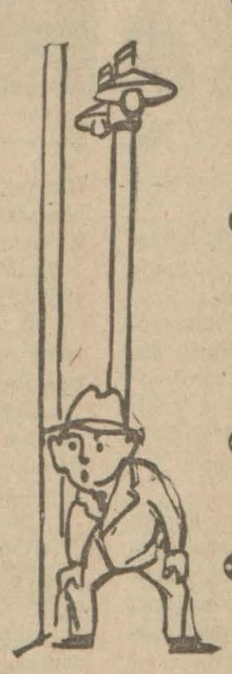

Alman hükûmeti, Norveçte bir harp yapacağına inanmıyordu.

*

● **Almanyanın bu istilâ ile gözettiği hedefler üçtür:**

1 — İngiltere aleyhinde kullanılacak yeni üslere sahip olmak,

2 — Müttefiklerin iktısadî ablokasını hafifletmek,

3 — İtalya üzerinde tesir bırakmak ve Almanların maneviyatını sağlamlamak.

Fakat bu üç hedef te henüz tahakkuk etmemiştir.

*

● ***İtalya ilkönce bu hareketten heyecanlanmış gibi görünmüş, fakat çok geçmeden bu heyecan yatışmıştır.***

İktısadî abloka ise büsbütün şiddetlenmiştir. Bundan başka İngiltere aleyhinde kullanılacak üsler, hergün dövülüyor ve tahrip ediliyor.

*

● **Bitaraflara gelince bunlar, büsbütün müttefiklerin lehinde olan bir vaziyet almışlar ve Nazistlerin ajanlarını bertaraf etmek için faaliyete geçmişlerdir.**

*

● ***Anlaşılan Iskandinavyalı Nazistler, son istilâ hareketinden önce, Münihte gizli bir toplantı yapmışlar, bu toplantı sırasında Nazizm istilâsını kolaylaştıracak kararlar vermişlerdir. Bu kararları tatbike girişerek taraftarlarını takviye etmişler, bunun neticesi olarak Norveç müdafaası vazifesini de yapmamış ve bugünkü vaziyet tahaddüs etmiştir.***

FELEK

Almanyada Nasıl Geçiniyorlar?

Yazan: B. FELEK

Dünya, ister istemez iki zümreye ayrılmış bulunuyor.

Birincisi demokrasiler... Biz bu zümredeyiz.

İkincisi totaliterler... Almanya o taraftadır.

Bu taksim bugün harbin karşı karşıya koyduğu iki zümrenin ifadesidir. Yalnız her iki tarafta da muharip olmıyan derunî gönüllüler vardır. Fazla izaha hacet yok.

Büyüklerimizin de ifade ettiği gibi biz coğrafi, tarihi, iktısadî ve tecrübî sebeplerle bugünkü büyük mücadelede demokrasilerle beraberiz. Onların zaferini umuyor ve diliyoruz. Bu ümit ve dileklerimizi kuvvetlendiren haberler bizi daima alâkadar eder.

Biz Alman milletinin aç kalmasından memnuniyet duyacak kadar gayriinsani hislerle dolu değiliz. Fakat karnını doyurmak, ihtiyaçlarını temin etmek için komşusuna baskın yapıp silâhla onun mal ve mülküne el koyan bir kuvvetin Hukuku Beşere, Hukuku Düvele ve nihayet mahza hak ve adalete boyun eğecek haddi makule ircaını da istememek elden gelmiyor. Onun için Almanyadaki iaşe vaziyetinin nasıl olduğunu bize bildiren müteferrik haberleri takip ediyoruz. Almanlar, kendi iddialarına göre müttefiklerin ablokasından hiç bir zarar görmemekte ve bütün ihtiyaçlarını tatmin eylemektedirler. Hele Rusya ile olan anlaşması üzerine âdeta bolluktan ne yapacaklarını şaşırmış bir vaziyette bulunuyorlar.

Alman Propagandasının yaldızladığı bu iddialar oradan gelenlerin sözlerine pek uymuyor. Almanyadan gelen bir ahbabımın söylediğine göre nüfus başına ayda bir kilo et verilmektedir.. Kahve ve çay yoktur. Vesikaya tâbi olan şeylerdeki sıkışıklıktan ayrı olarak vesikasız satılan zerzevat ta son derece kıttır. Meselâ bir Alman âbidesi sayılabilecek kadar Alman olan lâhana o kadar eksilmiştir ki; ayda bir defa lâhana yiyen bir aile kendini bahtiyar addeder.

Halka verilen süt bizim imansız dediğimiz, yağı alınmış beyaz sudur.

Gıda maddelerinden başka giyecekler için de "yüz noktalı,, kartlar verilmiştir. Bir kıravat sekiz noktadır. Bir pardesü 60 noktadır. Bir çorap sekiz noktadır.

Bir kart bir senelik ihtiyaca mukabildir.

Anlaşıldığına göre, halk bu kış çok zahmet çekmiş, fakat Almanlar ihtiyatlı oldukları için geçen yazdan biriktirmiş oldukları kışlık zahireleri, yemişleri, sucukları ve konserveleriyle geçindiklerinden, gıda sıkıntısını daha fazla tereyağ gibi taze tedariki lâzım gelen maddelerde hissetmişlerdir. Ellerindeki bu birikmiş zahire de şu günlerde bitince ablokanın neticesi olan kıtlık tamamen kendini gösterecektir.

Temin ettiklerine nazaran çoktanberi el kaldırıp Hitler selâmı vermekten vazgeçen Almanlar bu kıtlık içinde bir kış daha geçirmeyi göze alamamaktadırlar. Harp zamanının, bilhassa kadınlar, tevlit ettiği sıkıntılardan açıktan açığa şikâyet etmektedirler. Mağaza önlerinde beş santim pırasa almak için nöbet bekliyenler ağızlarına geleni söylemekten çekinmemektedir.

Yahudilere gelince; gıda kartları onlara da ayni miktarda verilmekte ise de elbise kartı verilmemektedir. Buna rağmen Almanyada Almanlardan daha iyi giyinen ve daha iyi yiyip içen Yahudiler çoktur.

Parklarda Yahudilerin oturacağı sıraların rengi sarı, Almanlarınki yeşildir.

Bir Yahudi yeşil kanapeye otursa polis kaldırıyormuş.

Kanapelerin bu renk ayrılığı icat edilelidenberidir ki Almanya kendini kurtarmış.

Bu münasebetle size yeni bir Yahudi hikâyesi anlatayım:

Malûm ya! Almanyada hoşa gitmiyenlerle, Yahudileri toplayıp bir nevi üsera kampı gibi yerlerde iskân ediyorlar. Bu kamplardaki hayat kürek mahkûmlarınınkinin aynidir. Belki daha çetin. İşte bu kamplardan birinde bulunan bir Yahudi, karısına yazdığı mektupta şöyle diyor:

"Sevgili Rebeka!

Burada rahatımız çok iyidir. Bol hava, iyi su ve nefis gıda. Hiçbir eksiğimiz yok. İş hafif ve rahat. Hiç kimse rencide edilmiyor. Bize pek iyi muamele ediyorlar. Lâkin herkes benim gibi düşünmüyor. Nitekim komşumuz Samuel vaziyeti başka zaviyeden müşahede ederek beğenmi-

(Sonu Sa: 7 Sü: 1)

BALKANLAR Böyle Kazanılamaz

(Başı 1 incide)

Almanyanın kullandığı iki silâh vardır: Biri mal mübadelesine dayanan totaliter bir ekonomi sistemi; diğeri siyasî tehdit; Almanya, Balkanları iktısaden elinde bulundurmak için Sovyet Rusya ve İtalya ile de anlaşmıştır. Bazan Balkan milletlerinin ağızlarına bir parmak bal sürerek, bazan yumruk göstererek cenubu şarki Avrupayı kendisine bir hayat sahası, bir nüfuz mıntakası haline getirmiştir. Almanyaya bu kapıları kapamak, Balkan, Tuna havzasını Almanyanın iktısadî esaretinden kurtarmak için ayni silâhla mukabele etmek, yani totaliter bir ekonomik taarruza geçmek, siyaseten de Alman tehdidinin bir tehlike teşkil etmediğini isbat etmek lâzımdır.

İngiliz Başvekili, iktısaden ve siyaseten totaliter bir taarruza geçeceğine, Alman ve İtalyan propagandasına karşı müdafaa vaziyeti almayı tercih ediyor. Tuna ve Balkan memleketlerinin istiklâl ve emniyetlerine müttefikler tarafından bir zarar gelmiyeceğini temine lüzum görüyor. Balkan ve Tuna memleketleri bunu biliyor. Balkan ve Tuna devletlerinin muhtaç oldukları teminat bu değil, Alman tehlike ve tehdidine karşı istiklâl ve emniyetlerinin süratle ve kâfi derecede müdafaa edileceğinin bilinmesidir. Romanya ve Yugoslavya bugün iktısaden Almanyanın elinde bulunuyor ve siyaseten de Almanyayı idareye çalışıyorlarsa, bu müttefiklerin gelip istiklâllerini tehdit edeceği korkusundan değil, bilâkis müttefiklerin vaktinde yardımlarına yetişemiyecekleri endişesindendir. Balkan ve Tuna memleketlerinin evvelâ bu endişesini izale ederek onları tatmin etmek lâzımdır. Romanya ve Yugoslavya Danimarka gibi 24 saat içinde işgal edilemiyeceklerinden emin olsalardı, Almanyaya Balkan kapılarını kapamak gayet kolay olurdu. Balkan seferlerinin Londra konferansından sonra tatbik edecekleri diplomatik taarruzun hedefi bu olmalıdır.

Ekonomik taarruza gelince, bu meselede de İngilterenin şimdiye kadar olduğu gibi yarım tedbirle işi halledebileceğine kani olduğunu görüyoruz.

Balkanlarda ekonomik taarruzu idare etmek üzere "Enco" ismi verilen "English Commercial Cooperation Ltd." şirketi kuruldu. Bu şirket Macaristan, Romanya, Yugoslavya, Bulgaristan, Yunanistan ve Türkiye ile ticaret işlerini tanzim edecek, ve bu mıntakanın harpten sonra da İngiliz imparatorluğu ile ticarî münasebetlerini idame etmesine yardım edecek surette teşebbüslerde bulunacaktır. Yani müttefiklerin Tuna ve Balkanlardaki ekonomik taarruzunu bu şirket idare edecek ve bu memleketleri Almanyanın elinden bu şirket kurtaracaktır.

Bu şirketin mühimmat yerine kullanacağı malzeme paradır. Bir ordu taarruza geçtiği zaman muhtaç olduğu bütün mühimmatı elinde bulundurmak mecburiyetindedir. Bu İngiliz şirketinin de arkasında İngiliz hazinesi bulunacak, şirket totaliter bir harp açarak istediği kadar para sarfedebilecek vaziyette olmak lâzımdır. Halbuki İngiliz gazetelerinden öğreniyoruz ki, Balkanlarda ekonomik taarruza memur edilen bu şirketin sermayesi sadece 500 bin İngiliz lirasıdır. Yani beş milyon Türk lirası bile değil. Bu sermaye ile bu şirket, değil Balkanların, Türkiyenin bile yalnız tütünlerini satın alabilecek kuvvette sayılamaz. Bu kırık silâh ve bu yarım tedbirle Balkanlar kazanılamaz.

Almanya, Romanyayı Ele geçirmek istiyor

(Başı 1 incide)

rısıdır. Hava şartlarının nehir tarikiyle yapılan sevkiyat üzerindeki tesiri şu rakamlardan bellidir.

Eylûl: 64,665 ton, Birinciteşrin: 59,231 ton, İkinciteşrin: 66,667 ton, Birincikânun: 49,627 ton, Sonkânun: 1,552 ton, Şubat: (Sevkiyat yapılmamıştır), Mart: 6,941 ton..

Tren yoluyla yapılan sevkiyat ise 15 Marta kadar 136,108 ton tutmuştur.

Bu surtle yedi ayda Almanyaya yapılan bütün sevkıyatın yekûnu 413,695 ton tutuyor. Nisan ayının ilk günlerinde her gün nehir tarikiyle 1867 ton sevkolunuyordu. Ve bu sevkiyat durmuştur. Almanyanın Nisan ayında Romanyadan 60,000 ton dahi alması ümit olunmuyor.

Almanyanın, Romanyayı ele geçirmek istemesinin sebepleri

Bu vaziyetin Hitleri derin derin düşündürdüğüne eminim.

Romanya petrolünün senelik verimi altı milyon tondan sekiz milyon tona çıkarılabilir. Almanyanın kara ve nehirde işliyen bütün nakil vasıtalarını ele aldığı takdirde onun senede dört beş milyon ton alabileceği anlaşılıyor. Bu ise Almanyanın ihtiyacını temin etmez.

Onun için Almanyanın, Romanyayı ele geçirmek istediği anlaşılıyor. Bahusus Almanya yeni bir harbe daha girdiği için petrole olan ihtiyacı artmıştır.

Almanyayı Romanyaya karşı silâhla hareketten alıkoyan âmil, askerî hareketler yüzünden bütün cenubu şarki Avrupasının ateş alması ve Almanyanın muhtaç olduğu bütün iptidaî maddelerin kesilmesidir.

Bu yüzden Edith Von Kohler ile Schommer'in kıtaları faaliyete geçiyor ve ancak Almanyanın tavassutu sayesinde Sovyet Birliğinin Besarabyaya karşı hareketten vazgeçtiğini anlatıyorlar ve minnettar bir Romanyanın Almanyaya her kolaylığı göstereceğine ve Almanyanın hâkimi yetine mâni olmıyacağına inanıyorlar

İspanyol Gecesi

Beyoğlunda İstiklâl caddesinde Rejans lokantasının geniş salonlarında bir "İsponyal gecesi" tertip olunmuştur. Meşhur piyano üstadı Branlio Perez'in riyaset edeceği bu gece toplantısının çok eğlenceli ve muvaffak olacağı şüphesizdir. Bu gece verilecek olan "İspanyol gecesi" İstanbulda kış toplantılarının en güzellerinden biridir.

Bugün TAKSİM Sinemasında

Türk artistlerinin ve Türk sinema san'atının büyük zaferi olan

YILMAZ ALİ

Oynıyanlar: Suavi Tedü - Nevzad Okcugil - Feride Canan - Refik Kemal - Celâl Çağdaş - Beatris

Reji: FARUK KENÇ Eser VÂ-NÛ Prodüksiyon HALİL KÂMİL

Modern Türk polisinin iştirakile tertip ve temsil olunmuş zabıta ve cinayet romanı

Barlar, meyhaneler, apaşlar, batakhaneler.

İlâveten: EKLER JURNAL son dünya havadisleri. Oyun saatleri 12 — 2,15 — 4,30 — 6,45 suare 9 da

BUGÜN IPEK Sinemasında

Güleceksiniz... Doyuncaya kadar kahkahalarla Güleceksiniz...

DÜNYA KOMİKLER KRALI

HAROLD LOYD (LUİ)

tarafından görülmemiş derecede zengin ve harikulâde gülünç sahnelerle dolu

FİRAVUNUN KIZI

TÜRKÇE SÖZLÜ ve TAKLİTLİ KOMEDİ

Ayrıca: FOKS DÜNYA HAVADİSLERİ GAZETESİ.

Bugün saat 1 ve 2,30 da tenzilâtlı matine

Bugün

SİNEMALAR

SARAY	:	Vatan Kuran Adam
MELEK	:	Holivut Resmigeçidi
İPEK	:	Firavunun Kızı
TAKSİM	:	YILMAZ ALİ
LÂLE	:	ATLAS EKSPRESİ
ALKAZAR	:	İnsan Avcısı
SUMER	:	Son Gençlik
SAKARYA	:	Tatlı Hayal ve Gizli Teşkilât
MARMARA	:	Zabit Namzetleri ve Vatansız Kadın
ALEMDAR	:	Serseri Kral ve Sahra Bekçileri
TURAN	:	Boğaziçi Şarkısı Taptığım Kadın,
ÇEMBERLİTAŞ	:	Kanun Kuvveti ve Kadın ve Müzik
MİLLİ	:	Serseri Kral ve Sahra Bekçileri Taptığım Kadın,
FERAH	:	Katil Benim ve Pasif Korunma
Kadıköy OPERA	:	Cebelitarık Casusu
İZMİR Elhamra	:	Sevimli Haydut
İMİR YENİ SİNEMA	:	Arizona kahramanları, Cezayir kahramanları

Galatasaraylıların Yemeği

"Her sene yapılan Galatasaraylıların aile ziyafeti bu sene 27 Nisan 1940 tarihine tesadüf eden cumartesi günü Taksim Belediye gazinosunda verilecektir.

Davetiyeler Lebon pastahanesinde, Galatasaray lisesi ittisalinde C. K. M. mağazasında ve klüp lokalinde tedarik edilebilir.

KAYIP — Askerlik terhis tezkeremi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur. Pazar kazasında Ardenes nahiyesinin Cilustaş köyünde 319 doğumlu İbrahim oğlu Hüseyin.

KAYIP — İstanbul mıntaka Liman Reisliğinden aldığım liman cüzdanımı kaybettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin bir kıymeti yoktur.

939 — 307 Mehmet DENİZ

Bugün SÜMER sinemasında

Hakikaten görülmeğe şayan ve BÜTÜN HAYAT olan bir Film

Son GENÇLİK

RAİMU ve JACQUELİNE DELUBAC

tarafından Fevkalâde bir tarzda yaratılan bu şaheserde: Aşkın ne olduğunu... Bir erkeğin sokak başında pusu kurduğu tehlike... Geçen bir kadın... Bir kalb... Bir ihtiyar ile bir genç arasında kalmış 20 yaşlarında bir kadın... Hangisini elde edebilecek...

İşte bu mevzuda olan kuvvetli ve hareketli bir filmdir.

İlâveten: EKLER JURNAL Son dünya ve harp haberleri.

Bugün saat 1 ve 2.30 da tenzilâtlı matineler.

Bugün SAKARYA sinemasında

2 güzel ve büyük Film birden:

TATLI HAYAL — NORMA SHEARER ve CLARK GABLE

Gizli Teşkilât — LLOYD HUGHES

Yozgatta

Gazetemizin yegâne bayii Tan Pazarı sahibi FAHRİ TAN'dır.

BAYAN ve BAYLARA

Ceğizlik en son rob dö şambr ve iç çamaşırları, Beyoğlu, Galatasaray lisesi karşısında No. 178 meşhur DAVİD Mağazasında bulacaksınız.

Çocuk Balosu

Çocuk Bayramı münasebetile 23 nisan 1940 Salı günü saat 14 ten itibaren Maksim salonunda Çocuk Esirgeme Kurumu ile Şişli Halkevi müştereken büyük bir çocuk balosu tertip etmiştir. Çocuk balosunun fevkalâde mükemmel olması için Şişli, Nişantaşı ve Beyoğlu semtlerindeki yüksek ailelerin bayanları faaliyete geçmişlerdir.

İlkbahar Şapka Modelleri

Memleketimizde kadın şapkacılığını bir güzel sanat haline getiren Bayan İFY bu kere Paristen getirdiği ilkbahar modellerini salonunda teşhire başlamıştır.

Adres: Beyoğlu, İstiklâl caddesi, Karlman mağazası karşısında, Banka Han No. 7, Telefon : 41925.

AÇIK TEŞEKKÜR

Arslan Fresco'nun kızı ve Banka Komerçiala İtalyana Sabık Umumi Müdürü Müteveffaa İzidor Guerson un zevcesi

Bayan Rachel Guerson'un

ölümü münasebetiyle bizzat cenaze merasimine iştirak etmiş veya beyanı taziyet lûtfunda bulunmuş olan bütün akraba ve dostlarına teşekkürlerimizin iblâğına muhterem gazetenizi tavsit eyleriz.

Ailesi efradı

RADYO

ANKARA RADYOSU

Türkiye Türkiye	Radyosu Ankara Radyosu Radyodifüzyon Postaları Dalga Uzunluğu		
T. A. P.	31.7 m.	9465 Kcs.	20 Kw
	1648 m.	182 Kcs.	120 Kw

Cumartesi, 20. 4. 1940

13.30 Program ve Memleket saat ayarı, 13.35 Ajans ve Meteoroloji haberleri, 13.50 Müzik: Serbest program, Çalanlar: Hakkı Derman, Hamdi Tokay, Hasan Gür, Zühtü Bardakoğlu. Okuyanlar: Safiye Tokay, Celâl Tokses. 14.30 Müzik: Riyaseticümhur Bandosu (Şef: İhsan Künçer). 15.15 - 15.30 Müzik Cazband (Pl.).

18.00 Program ve memleket saat ayarı, 18.05 Müzik: Radyo caz orkestrası, 18.45 Konuşma (Yurt bilgisi ve sevgisi), 18.50 Serbest saat, 19.10 Memleket saat ayarı, Ajans ve Meteoroloji haberleri, 19.30 Müzik: Yeni şarkılar ve saz eserleri. Çalanlar: Hakkı Derman, Hasan Gür, Hamdi Tokay, Zühtü Bardakoğlu. Okuyanlar: Mefharet Sağnak, Tahsin Karakuş. 20.10 Konuşma (Günün meseleleri), 20.25 Müzik: Fasıl Heyeti. 21.00 Müzik: Halk türküleri. Sadi Yaver Ataman ve Aziz Sesler. 21.15 Müzik: Küçük orkestra (Şef Necip Aşkın), 22.15 Memleket saat ayarı, Ajans haberleri, Ziraat, Esham - Tahvilât, Kambiyo - Nukut Borsası (Fiyat), 22.30 Konuşma (Ecnebi dillerde - Yalnız Kısa - Dalga postasile), 22.30 Müzik: Cazband (Pl.), (Saat 23 e kadar yalnız Uzun - Dalga postasile), 23.25 - 23.30 Yarınki program ve kapanış.

Ecnebi İstasyonlarında Türkçe Neşriyat

Belgrad: Saat 19 da kısa dalga 48; Paris: Saat 19,45 de kısa dalga 40, orta dalga 255; Tiran: Saat 20.15 de kısa dalga 50,65 de; Roma: Saat 21,30 da orta dalga 250. Londra: Saat 18,55 de kısa dalga 20, 31,55

Piyano Konseri

İstanbul Konservatuarı Mezun talebelerinden Sirvart Kalpak'ın orkestra refakatiyle 20 Nisan cumartesi günü akşamı saat 21 de Fransız tiyatrosunda bir konser verecek ve orkestrayı da sanatkâr Ferdi Von Ştatzer idare edecektir.

Müddeiumumiliğe Davet

İstanbul Cümhuriyet Müddeiumumiliğinden: İstanbula geldiği anlaşılan Gelibolu ceza hâkimi Ziyaettin Öğütçünün hemen memuriyetimize müracaatı.

BORSA

19 - 4 - 1940

Londra	5.24
Nevyork	149.45
Paris	2.9429
Milâno	7.5675
Cenevre	33.4870
Amsterdam	79.3021
Brüksel	25.0480
Atina	0.97
Sofya	1.82
Madrid	13.61
Budapeşte	27.22
Bükreş	0.625
Belgrad	3.54
Yokohama	35.18
Stokholm	31.005

ESHAM VE TAHVİLÂT

Türk borcu I. peşin	19.70
Ergani	19.5
Sivas - Erzurum 2	19.58
Merkez Bankası peşin	112.—
İş Bankası peşin	8.30

MESSALİNANIN KIZKARDEŞİ

Yazan: Annie Vivanti — No. 10 — Çeviren: SİNANOĞLU

Bir gün, Hanri Piyer ihtilâç içinde onu sararak homurdandı:

— Sen bir zamanki gibi benim değilsin.

O, saçlarını düzelterek:

— Bu ne fikir böyle? Niçin böyle düşünüyorsun? dedi.

— Seni değişmiş buluyorum. Bana uzaksın. Sen bir zaman bütün ateş ve dehşettin.

Öteki, tatlı bir kayıtsızlıkla delikanlıyı itip bir sigara yakarak gülümsedi:

— Sevgilim, eğer seni ateşle ve şiddetle sevmiye devam etseydim, şu saatte senden nefret ederdim ve sen bana hıyanet ederdin.

Hanri Piyer, protesto etti:

Öteki, düşünceli, ilâve etti:

— Oyle.. Siz erkekler tuhafsınız. Sizi, sizin istediğiniz gibi sevmek, kendimizi sevdirmemek için en emin çaredir. Sizin bizi sevmeniz için, bizim size hıyanet etmemiz lâzımdır.

Delikanlı, kirpikleri altından gözlerini ona dikerek:

— Hıyanet mi! dedi, hıyanet... Dehşet veren bir kelime.. Korkunç bir düşünce...

Obürü, bir küçük titreme ile gözlerini yarı kapayarak tasdik etti:

— Dehşet verici! Doğru... Bir erkek için de mi bilmem; ama bir kadın için, hıyanet etmek, muhakkak, sonsuz derecede hazin bir şeydir.

Hanri Piyer haykırdı:

— Sonsuz derecede insafsız bir şey!

Kadın onu duymamış gibi göründü. Biraz kapalı, biraz uzak gözlerini delikanlıya dikmişti.

Devam etti:

— Biz kadınların adatmalarında en ıstırap veren şey, bir defa kendisine hıyanet ettiğimiz erkeği bir daha tekrar sevmemize imkân olmayışıdır. Onu ne kadar ümitsizce sevmiş olursak olalım, bir kere hıyanet ettik mi, artık onu sevmeyiz.

Hanri Piyer, yüreğinde soğuk bir tazyik duydu. Vanya, o tatlı ve hulyalı bakışını onun yüzünde sabitleştirerek içini çekti:

— Bu, pek hazindir. Hazindir; çünkü bütün geçmiş ıstırapları, bütün geçmiş saadetleri boşuna doyulmuş şeyler haline kor. Hepsini nafileleştirir.

Delikanlı bağırdı:

— O halde neden hıyanet ediyorsunuz?

—Niçin mi? Söylesem bana inanmazsın.

Sonra ona doğru eğilip elini tuttu:

— Bizim hıyanetlerimizin psikolojisini bilmek istiyor musun? Peki.. Bil ki, biz kadınlar, asla hıyanet etmek istemeyiz. Asla.. Biz yaratılış icabı, yumuşak, sadık istikrarlı ve değiştirilemez yaradılışlarız, Aşkta serseri değiliz. Bir erkeği sevdik mi ebedî olarak severiz.

Hanri Piyer, inanmamıştı. Omuzlarını silkti. Öteki azimle devam etti:

— Evet, biz ümitsiz bir iç sızısı ile yıkılmaz bir bağlılıkla severiz; derin his ihtilâcı ile severiz. Seven kadın yorgunluk nedir bilmez, doymak nedir bilmez, yapışır, tırmanır, dolanır, ve sevdiğinin kolları arasında, göğsü üstünde kapanmış, ebedî olarak kalmaktan başka bir şey istemez.

Kızıl dudaklarını ısırarak sözünü kesti ve sonra yine başladı:

— Ama erkek zincirden sakınır. O ihtirasla seven kadını, vekarsız ve iradesiz bir halde ayakları altına atan o ümitsiz kendini bırakışı istemez.

Erkek, değiştirilemez olandan ayrılıp, dağılamaz olandan ve nihayet ebedî olandan dehşet duyar, ince ve zeki yüzünü sevgilisine doğru kaldırdı:

— Doğru değil mi?

Öteki cevap vermedi; kadın devam etti

— O zaman biz, hemen hemen sırf bu ihtirasımızın ebedî olmadığına onu ikna etmek, böylelikle ona emniyet vermek, huzur vermek için, hafif meşrepçe haller takınırız; kaprisler, oynaklıklar yaparız ve madem ki, ihtirasın bu sıkıştırmasında, ya biri, ya öbürü ilk olarak tazyiki gevşetmiye mecburdur, o zaman, o zaman bırakıp ayrılmak isteme taklidi yapan o olmasın diye, biz oluruz; ümitsiz ve parçalanmış biz.

O bizden kaçmasın diye, biz ondan kaçmak istiyormuşuz gibi yaparız: o bize hıyanet etmesin diye biz ona hıyanet taklidi yaparız.

Hanri Piyer, acı bir gülüşle haykırdı:

— Taklit mi? Eğer taklitle kalsa idiniz!

— İlkin taklidini yaparız. Onu endişelendirmek için, onun kıskançlığını uyandırmak için başkaları alâkamızı çekmiş gibi, başkalarını, hattâ nefret uyandırıcı olan yabancıları cesaretlendiriyormuşuz gibi gösteririz.

Hanri Piyer, alaylı bir gülüşle güldü. Obürü, ona dikkat etmeden devam etti:

— Sonra da bütün erkeklerin biribirlerine benzediklerini, biribirlerinin değerinde olduklarını görünce...

Delikanlı, acı bir gülüşle sözünü kesti:

— Iyi.. Iyi. Pek âlâ!

— Başkalarının hayranlığının bizim moralimizi yükseltiğini, bizi daha neşeli, daha mesut, daha kendimizin sahibi bir hale getirdiğini görünce kendimize emniyet vermek için, kendimizi o sevdiğimizin gözüne daha gönül alıcı göstermek için, yeniyi, bize âşık olunciya kadar cesaretlendiririz. Erkek, daima, vaadeden, fakat vaadinde durmaz gibi olan kadına âşık olur.

Derinleşmiş, karanlık gözlerini kapadı ve ilâve etti:

— Sonra bir gün gelir, inat veya ümitsizlik yüzünden, övünme veya delilik yüzünden, öfke veya ıstırap yüzünden, bize açılmış olan o kolların arasına düşeriz. O meçhul ruhta sığınak ve teselli ararız. Ve yeni sevgilinin ağzı, bizim ağzımızda başkası için kabaran hıçkırığı boğar, yüreğimizde başkası için olan büyük kabarmayı yatıştırır, sinirlerimizde başkası için olan arzuyu söndürür.

Hanri Piyer renginin solgunlaştığını duydu.

(Devamı var)

20 NİSAN 940
TAN
ABONE BEDELİ

Türkiye		Ecnebi
1400 Kr.	1 Sene	2800 Kr.
750 "	6 Ay	1500 "
400 "	3 Ay	800 "
150 "	1 Ay	300 "

Milletlerarası posta ittihadına dahil olmıyan memleketler için abone bedeli müddet sırasiyle 30, 16, 9, 3,5 liradır. Abone bedeli peşindir. Adres değiştirmek 25 kuruştur. Cevap için mektuplara 10 kuruşluk pul ilâvesi lâzımdır.

GÜNÜN MESELELERİ

Millî Müdafaayı Korumak İçin Yerinde Bir Karar

Millî Müdafaayı korumak hususunda mühim tedbirleri havi bir lâyiha tasarlanmış. Bu lâyihaya göre, casusluk edenler, aleyhimizde casden haber uyduranlar, uydurulan haberleri öğrenmeğe uğraşanlar, ve memleket müdafaasına müteallik haberler tasni edenler, askerî mahkemelerde muhakeme olunacaklar ve gayri kabili temyiz, şiddetli cezalara çarptırılacaklarmış.

Böyle bir karar vermek lüzumunu hem zamanında kavrayıp harekete geçişimiz, dünyanın şu nâzik sıralarında kâfi derecede uyanık bulunmuzun en mükemmel delilidir. Dünyanın — muharip ve bitaraf — her tarafında alınmış bulunan bu kabil fevkalâde tedbirleri bizim de tatbik edişimiz, elbette çok yerinde bir teyakkuzdur.

Fakat, bu hususta, milletin devlete yardımcı olması lâzımdır.

Şüphelendiğimiz yabancıları, milli mevzularda yalan söylediklerinden emin bulunduğumuz kimseleri lâzım gelen makamlara bildirdiğimiz takdirde, jurnalcılık etmiş sayılmayız. Çünkü bu, millî bir endişeyle başarılmış vatanî bir vazifedir ki, selâmet ve emniyetimizi gizli gizli tehlikeye sokmıya uğraşanlarla mücadele eden vatandaşların işlerini kolaylaştırabilir. Bunun içindir ki, hepimiz, bize duyrulacak olan haberlerin altında gizlenen tehlikeli maksadı keşfe çalışmak hususunda, derin ve daimî bir dikkat göstermek mecburiyetindeyiz.

•

23 Nisan Bayramı

Çocuk bayramına, ve çocuk haftasına girmemize birkaç gün kaldı. Bu bayramı, yavrularımızın neşeli geçirmeleri için, birçok vatandaşların uğraştıklarını, birçok hazırlıklar yapıldığını her gün, memnuniyetle duyup durmaktayız. Fakat, çocuğu sevmek demek, ona senede bir bayram yapmak, onu senenin birkaç gününde eğlendirmek değildir. Birçok çocukların bayram yapıp eğlenecekleri, giyinip, kuşanıp, gezip tozacakları o günlerde iyi hava, iyi gıda alamıyan, mektebe gidemiyen birçok çocuklarımız bulunacağını da unutmıyalım. O çocukların mevcudiyetini düşünmenin bizim, bu bayramdan alacağımız neşeyi kıracağı da gayet tabiîdir. Bu itibarla, bize düşen vazife, bu vatanda yaşıyan bütün çocukları, bu bayramın her türlü neşesine ortak olacak hale kavuşturmıya çalışmaktır. Ancak bu neticeye kavuşabildiğimiz gündür ki, çocuk bayramında, yani bir bayram gününde eza duymaktan kurtulabiliriz: Yoksa, çocuk bayramı, bir gözümüzden sevinç yaşı, bir gözümüzden de elem yaşı akıtan bugünkü mahiyetini değiştiremez.

Bize en büyük teselliyi veren de, bu bayrama, bu hakikati her zamandan fazla müdrik olarak girmekte bulunduğumuza inanışımızdır.

•

Kız Talebe Yurtları

İki kız talebe yurdu daha açıldı. Bu yurtların çoğalmasının ehemmiyetini ve kıymetini iyice kavrıyabilmek için, dışarıdan İstanbula tahsile gelen ve burada hiç kimseleri olmıyan çocukların karşılaştıkları güçlükleri düşünmek lâzımdır. Onlar burada, sade güçlüklerle karşılaşmakla kalmıyorlar, genç ve çok tecrübesiz bir çağda tam bir serbestî içine düşmenin tehlikelerine, hattâ âkıbetlerine de uğruyorlar. Bunun içindir ki, biz, açılışlarını büyük bir memnuniyetle öğrendiğimiz bu yurtların, mümkün mertebe süratle ihtiyacı karşılıyabilecek miktara kavuşturulmasını temenni ediyoruz.

Muharrir, bu makalesinde bugünkü medeniyet buhranı karşısında tanınmış bir sosyologun tetkiklerini ve Amerikada tutulan yolu mukayeseli olarak anlatıyor:

o o o

Medeniyet Buhranına Dair Bir Sosyologun Düşünceleri

YAZAN:
Sadrettin Celâl ANTEL

Evvelki makalelerde, beşeriyetin geçirmekte olduğu medeniyet buhranının mahiyeti, hakiki sebepleri ve bu buhrandan kurtulmanın çareleri hakkında, dünyanın tanınmış âlimlerinin, ediplerinin, filozoflarının noktai nazarlarını göstermiye çalıştım.

Bugün de, Amerika sosyologlarından George Soule'ün 1933 senesi ayni mesele hakkında açılan ankete verdiği cevabı bildireceğim:

"Partisi tarafından ikinci defa olarak Reisicümhurluğa namzetliği konan Hoover, iddia ediyor ki: "Amerikanın idare edici prensipi, (Nizamlı hürriyet) ismini verdiği bir rejim içinde ferdî teşebbüstür ve böyle kalmalıdır."

Bununla beraber, kollektivizme karşı mücadele etmekten asla yorulmıyan Hoover, iktısadî faaliyeti tahrik etmek için bazı içtimaî tedbirler almak mecburiyetinde kalmıştır.

Evvelâ, gayesi mahsullerin fazlasını satın almak ve piyasadan çekmek, ayni zamanda hububat alım ve satım kooperatiflerinin inkişafını teşvik etmek olan (Federal Farm Board'ı tesis etmiştir.

Sonra, büyük mikyasta devletin kredilerinden istifade eden (Reconstruction Finance Corporation)u tesis etmiştir ki, bu teşkilâtın gayesi, bankalara, sigorta şirketlerine, hususî şimendifer kumpanyalarına, belediyelere, ferdî teşebbüslere - iflâslara mâni olmak ve yeni işleri teşvik etmek maksadile - ödünç para vermektir.

Bu suretle, Amerikada ferdiyetçiliğin başlıca mümessili olan Hoover, hususî teşebbüsleri kurtarmak için içtimaî, kollektif mahiyette tedbirlere müracaat etti ve kendi nazariyesinin zıddına olarak, nizamlı hürriyetin yerine kollektif bir teşkilât ikame etti.

Ferdî hürriyetin en hararetli müdafilerinden olan Thomas Jefferson'un nazariyelerini benimsiyen bir partiyi temsil eden yeni demokrat Reisicümhur Roosevelt, Hoover'in ferdiyetçilik hakkındaki fikirlerinin gülünçlüğünü ortaya koydu.

Roosevelt'e göre bugünkü rejimin hususiyetleri şunlardır:

"Amerika sanayii, 2/3 nisbetinde, bir kaç yüz tröstün elinde toplanmıştır ve beş bin kişi tarafından idare edilmektedir.

Amerika sermayesi, otuz kadar hususî bankanın mutlak ve fiilî hâkimiyeti altındadır.

Bütün iktısadî faaliyet, çok mahdut ellerde toplanmıştır ve keyfiyet Hoover'in bahsettiği ferdiyetçiliğin zıddıdır.

Roosevelt, Hoover gibi ferdiyetçilik prensipine sadık kaldığını ilân etmekle beraber - bu mukaddes kelime namına, küçük bir zümrenin Amerika halkının yarısını istismar etmesine müsaade olunamıyacağı kanaatindedir.

İşte, hiçbiri kendine kollektivist veya sosyalist isminin verilmesine razı olmıyacak olan iki Reisicümhur namzedi, bugünkü cemiyetin tezatlarını ortaya koydular.

Kabildir ki, halihazırda Amerikada mevcut olan iktısadî kuvvetler, Hoover'in aldığı tedbirlerin yardımı ile, işlerin muvakkat bir surette tekrar başlamasını temin etsinler. Fakat, bir çok iktısatçılar ve teknisyenler, bu muhtemel inkişafı, muhakkak surette yeni ve vahim bir buhranın takip edeceği kanaatindedirler.

Büyük bir sanayi tröstünün adamlarından biri bana bana dedi ki: Bu tröste ait olan fabrikaların nazarî randımanı, buhran senelerinde o kadar süratli bir terakki gösterdi ki, 1931 senesinde çalışan işçilerden fazla adam almıya lüzum hasıl olmaksızın 1929 senesi randımanını elde etmek kabil olacaktır.

Bu şartlar içinde işlerin tekrar başlaması, işsizlik buhranının önüne nasıl geçecektir? İşsizler, ziraî teşebbüslerde iş bulamamaktadırlar. Bir çok senelerdenberi, ziraat piyasalarını dolduran fazla mahsullerden kurtulmanın tek çaresi, istihsali azaltmak olmuştur. Ayni zamanda ziraî istihsal faaliyeti süratle makineleşmektedir.

Sanayiin, işçilerin düşük ücretleri, zürrâm az temettüleri ve mahdut çalışma imkânları karşısında mütezayit bir surette çoğalan istihsalâtı için kâfi mahreçler bulması mümkün müdür? Kaldı ki, sanayiin bu kabiliyeti bugün, bizzat hükûmetin teşviki ile tevzi edilen kredi ve sermaye bolluğu sayesinde daha ziyade inkişafa müstaittir.

Muhafazakâr iktısatçılar, cemiyetin bu neviden güçlüklerin yenilmesini mümkün kılan spontane bir intıbak kabiliyetine malik olduğunu iddia etmektedirler. Halbuki bugünkü vaziyet karşısında neticesi hissedilmiye başlanan spontane aksülâmeller, daha iptidaî, daha fakir ve daha az demokratik medeniyet şekillerine dönüş temayülünü göstermektedirler

Başlıca dört aksülâmel tebarüz etmektedir:

1 — Sınaî istihsali kontrol eden ve az zaman sonra bu kontrolü teşmil edecek vaziyete gelecek olan hususî menfaatler, randımanı, sermayeyi ve temettüleri korumak gayesile keyfî olarak azaltacaklardır. Bu, gayesi insanların gittikçe çoğalan ihtiyaçlarını tatmin etmek olan makinenin inkişafını tahdit etmektir.

2 — Mahsullerini, çok dolu olan piyasalarda satamıyacak hale gelen çiftçiler ve bir kısım işsizler, artık sadece kendi ihtiyaçları için istihsalde bulunmakla iktifa edecekler ve bu suretle faaliyetlerini iptidaî bir (Aile Ekonomisi) seviyesine indireceklerdir. Daha şimdiden bir çok yerlerde, yaşama tarzlarını (Aynî mübadele) üzerine tesis eden işsizler cemaatlerinin kurulduğu görülmektedir. Bu, şüphesiz, daha büyük mikyasta taklit edilecektir ve bu suretle, yavaş yavaş sanayi devrinden evvelki devirlere dönülecektir.

3 — Bütün kadroları fazlasile dolmuş bir sanayi içinde kendilerine iş bulamıyan bir çok insanlar, sınaî ve malî işlerden hasıl olan temettüleri ellerinde toplayan sınıfın hizmetinde şoför, berber, uşak.. olarak çalışacaklardır. Buhrandan evvel mevcut olan bu temayül, zenginlerin şahıslarına bağlı olan insanların miktarını çoğaltmakla yeni bir (Federalizm) tevlit edecektir.

4 — Sadaka ile, dilencilikle geçinen insanların miktarı gittikçe çoğalacaktır. Amerika Birleşik devletlerinde iş departmanı'nın, çocuk bürosunun tebliğ ettiği bir istatistiğe göre, evlerinde yiyecek bulamıyan 200 bin çocuk sokağa dökülmüşlerdir. Bir çok büyük insanlar da ayni vaziyettedirler. Bu, orta zamanı hatırlatan diğer bir hususiyettir.

Bu temayüllerin devamı, hem modern sanayi, hem de ferdî hürriyeti muhakkak surette zayıflatacaktır. Hürriyeti kurtarmanın tek çaresi sanayii içtimaileştirmek (Collectiviser) dir.

Sanayi, istihsal, tevzi, istihlâk, temettü, ücret meselelerinin kollektif teşkilâtı ve kontrolü sayesinde makineyi bütün cemaatın hizmetine koyacak ve bu suretle insanın esaretine nihayet verecektir.

Bugün, böyle bir cemiyete götüren kapılara, her zamankinden fazla yakın bulunmaktayız.

Ancak cesaret ve idrâkten mahrumiyettir ki, bizi bu yeni hayata kavuşturmıyarak vahşete götürebilir."

LOKMAN HEKİMİN ÖĞÜTLERİ

İHTİYARLIKTA BUNAKLIK

Bunaklık ihtiyarlığın şanı ise de ihtiyarlıyan her insanın bu saadete varması mutlaka şart değildir. Meselâ, bütün ömürlerince fikirlerini işleten gerçekten ilim adamlarının, ne kadar çok yaşasalar, bunadıkları görülmez. Gerçekten âlim kendisinin uğraştığı meselelerden başka işlerde —bilhassa cemiyet ve aile işlerinde— belki bütün ömrünce çocuk gibi olur. Fakat kendisinin ihtısası olan işlerde hiç bir vakit bunaklık eseri göstermez. Aksine, görüşleri düşünceleri gittikçe daha keskin olur. İhtiyarlığından önce anlıyamadığı şeyleri daha derin görür, daha iyi anlar.

Bazılarının fikri ihtiyarladıkça derin olduktan başka daha da genişler. Seksen yaşına kadar, bilfarz, yalnız kimya ile uğraşmış bir âlim, o yaştan sonra filozof olur. Bilgilerini daha ziyade genişletir Onun için —işliyen âlet paslanmadığı gibi— işliyen kafa da bunamaz, demek mümkündür. Bunaklık çok işlememiş basit düşünceli insanların ihtiyarlığında gelir. En iyi delili bunayan insanların en ziyade köylerde. oralarda da fikirlerini işlettirmiye alışmamış kadınlar arasında görülmesidir.

Fakat bundan dolayı bunayanlara acımak ve bunamayanları tebrik etmek lâzım gelmez. Belki bana da bunamış diyeceksiniz amma fikrimce bunayamayan ihtiyarlar taziyet etmek, onlara acımak daha doğru olur. Hele bu zamanda, seksen, doksan yaşına geldiği halde fikri sağlam kalmış, derin düşünceli bir ihtiyarın çektiği azabı tasavvur ediniz. Kendisi ve ailesi rahat ve mesut olsalar da, gençliğindenberi kendisinin de iştirak ettiği yahut felâketli neticelerini işittiği muharebeleri düşündükçe ne kadar muztarip olur!

Bütün dünyanın rahat ve mesut olduğunu farzetseniz bile ihtiyarlığında bunayamamış adama gene azap gelir. Çünkü dünya durmadan değişir. Halbuki bir insan bunamasa da gençliğinde öğrendiği âdetlere bağlı kalır, yenilerine alışamaz. Yalnız âdetlerin değiştiğini görmek, onlara uyamamak bile ihtiyar için bir elem olur.

Meselâ, bu zamanda ihtiyar olan bir adamın gençliğinde, bir yere yaşlı bir adam gelip te oturacak boş yer bulamayınca yaşça daha genç olanlardan birinin hemen kalkarak yerini göstermesi âdet olduğunu, tabiî göremedinizse de işitmiş olacaksınız. Halbuki şimdi, tramvaylarda, vapurlarda bir ihtiyar yer bulamayınca, ondan daha genç olanların ona bakarak, o yaşta bu kalabalık içinde ne işi var, diye düşünerek tebessüm etmeleri âdet olmuştur

Şimdiki âdet, eski âdetten şüphesiz daha doğrudur. Ayakta duramıyacak bir ihtiyarın kalabalık içine karışması gerçekten mânasızdır. Ayakta duramıyacak insan evinde oturur.

Fakat ihtiyar evinde otursa da, onun için elem sebepleri eksik olmaz. Meselâ onun gençliğinde çocuklar bir yere giderken büyüklerinin elini öperek izin ister gibi görünmeleri âdetti. Şimdiki çocukların böyle yapmaları bu zamanda tabiî pek gülünç olur. Akıllı ihtiyar bunu tasdik etse de, torunu genç bayanın, ellerine eldivenlerini geçirdikten sonra:

— Bonjur dede dede...

Diye sadece bir iltifat göstererek çıkıp gitmesi ihtiyarın içinden gücüne gider.

Bunda da —pek ciddî söylüyorum— gençlik haklıdır. İhtiyarların elini öpmekten daha mânasız bir şey olamaz. Şimdiki geçlerin elleriyle sadece iltifat göstermeleri elbette daha samimîdir. Her nesil kendinden önceki nesle nisbetle daha ziyade terakki etmiştir. Bazı kimselerin kendi gençlik zamanlarındaki âdetlerin daha doğru, daha iyi olduğunu söylemeleri bunaklık alâmetidir. Bir insan, insaniyetin daima terakki ettiğine inanıyorsa, kendinden sonraki nesillerin daha müterakki olduğuna inanmak tazarurîdir.

Bunayamıyan ihtiyar gençlerin yaptıkları daha doğru olduğunu takdir etmekle beraber, kendisi onlara uyamadığı için azap çeker. Bunayabilen kendinden sonraki nesli ayıplıyarak teselli bulur.

Onun için bunayan ihtiyarları tebrik etmek, bunayamayanlara acımak —fikrimce— daha doğru olur.

Çocuk Bayramına Ait Program

23 Nisan Çocuk haftasına ait program hazırlanmıştır. O gün sabah saat 9 dan 10 a kadar mekteplerde talebeye muallimler tarafından konferanslar verilecektir. Halkevlerinde yapılacak merasim programı da hazırlanmıştır. Buralarda hafta müddetince muhtelif müsamereler verilecek ve gürbüz çocuk müsabakaları yapılacaktır.

Araba Vapuru İskeleye Bindirdi

Üsküdarla Kabataş arasında işliyen Mehmet Hurşit kaptanın idaresindeki araba vapuru, dün Kabataş iskelesine bindirmiş, yolculardan İsmail sağ ayağından yaralanmıştır. İskele direği yerinden çıkmıştır. Tahkikata başlanmıştır.

Kadın Çorapları İşi Hâlâ Müzakerede..

Kadın çorapları hakkında İktısat Vekâletiyle temaslarda bulunmak üzere Ankaraya giden heyet dönmüştür. Ankaradaki müzakerelere devam edilecektir. Pazartesi sabahı çorapçılar sanayi birliğinde toplanarak Ankara görüşmeleri etrafında kendilerine malûmat verilecektir.

Türk - İsviçre Ticaret Müzakereleri

Türk — İsviçre ticaret müzakereleri devam etmektedir. Türk heyeti İsviçreden ithalâtın arttırılması ve iki memleket arasındaki mübadelelerin genişletilmesi için tetkiklere başlamıştır.

İhracatta Canlılık

İhracat muameleleri canlılık göstermektedir. Dün de dört yüz bin liralık mal ihraç edilmiştir. Fransaya 700 bin kilo arpa, kendir, fasulya, Amerikaya 70 bin tavşan derisi, mavi haşhaş tohumu, İtalyaya külliyetli miktarda yumurta, balık, Romanyaya zeytin gönderilmiştir.

Siverekte Çöken Ev

Siverek, (TAN) — Son günlerde yağan şiddetli yağmurlar yüzünden Camiikebir mahallesinde 18 numaralı evin iç kantarması ansızın çökmüştür. Biri çocuk olmak üzere iki kişi ölmüş, iki kişi yaralanmıştır.

GÖRÜŞLER

Köy Enstitüleri Kanunu

20.4.40

Yazan: Sabiha Zekeriya Sertel

Köy Enstitüleri Kanununun Meclisten geçmesinin ifade ettiği mânayı bir hamlede, bilhassa bu mevzu ile uzaktan alâkası olan kariler için anlamak güçtür. Köy Enstitüleri Kanunu Meclisten geçmezden evvel, bunun tecrübeleri muhtelif yerlerde yapıldı. Temin ettiği büyük faydalar tesbit edildikten sonradır ki, bu enstitülerin memleketin muhtelif nokalarında açılması zarureti anlaşıldı.

Köy enstitülerinin temin ettiği büyük faydalar nelerdir? Bunları sadece, köy çocuklarının ziraî ve kültürel bilgisini arttıran mektepler mânasında anlamamak lâzımdır. Köy enstitüleri, kurulduğu mıntakanın yalnız çocuklarına tahsil veren müesseseler değildir. Bulunduğu muhitin ziraî, sıhhî, kültürel, içtimaî seviyesini yükseltecek, içtimaî merkezlerdir. Bu müesseselerde çocuklara nazarî olduğu kadar pratik sahada, ziraat, fennî istihsal, hayvancılık, köylünün ziraî inkişafını temin eyliyecek bilgiler verildikten başka, hıfzıssıhha, içtimaî hıfzıssıhha bilgileri de verilir. Köyünde sıhhat mefhumunu bilmiyen bir evde, bu bilgi ile yetişmiş bir çocuğun yapacağı sosyal faydaları ancak kısa bir zaman bize ispat edebilir. Koyu bir cehaletin içinde kıvranan köylere, kültür seviyesi yükselmiş bu müessese mezunlarının yayılması ile, muhitlerinde tutuşturacakları ışığın, içtimaî tekâmüle, memleketin belkemiğini teşkil eden köy kütlelerini yükseltmek şartiyle vereceği hızı tasavvur ettiğimiz zaman bu büyük faydanın karşısında gözlerimizin sevinçle yaşarmamasına imkân yoktur. Köyün iktısadî, ziraî, içtimaî kalkınmasında, köylünün şehirle, iç pazarla, hattâ yarın dış pazarla münasebetlerini idare edecek unsurların, hayatın içinde yetişerek, pratik ile nazariyeyi birleştirerek temin edecekleri faydaları, bugünkü Avrupa cemiyetlerinde bu müesseselerin temin ettiği faydalara bakarak tahmin edebiliriz.

Memleketin içtimaî, iktısadî, ziraî kalkınmasında büyük rol oynıyacak olan bu müesseselerin birer nümune çiftliği mahiyetinde, köylünün ev hayatını, kültür seviyesini, sıhhat durumunu, istihsal ve ticaret münasebetlerini, pazarla mücadele kabiliyetini, arttıracak içitmaî merkezler halinde inkişafı için bu müesseselerin kapılarını yalnız çocuklara açması kâfi değildir. Bu müesseseleri idare edecek olanların, bu müessese kapılarını bütün civar köylülerine açması, burada köylülere pratik ve fennî ziraat usulleri gösterildiği gibi, sinema, radyo, projektörlü ve basit bir lisanla verilecek konferanslar vasıtasiyle köylünün günlük ihtiyaçlarına ve bilgisine yardım etmesi lâzımdır.

Köy Enstitüleri ilk hamlede bu kadar geniş içtimaî bir harekete geçemezse bile, bunu gaye edindiği takdirde, plânlı ve sistemli bir faaliyetle bu gayeye varacağı muhakkaktır. Şimdiye kadar açılan müesseselerde yapılan tecrübeler bu gayeye varılabileceğini göstermiştir. Hükûmetin bu müesseseleri arttırmak lüzumunu hissetmesi, Meclisten Köy Enstitüleri Kanununu geçirmesi de bu zaruretin anlaşılmasından doğmuştur.

İsmet İnönünün ziraat reformunda, gaye edindiği ziraî kalkınmada bu enstitülerin rolü çok büyük olacaktır. Bu itibarla bu kanunu Meclise getiren Başvekil Refik Saydamla beraber, Hasan Âli Yücel'in büyük himmetlerini de büyük bir minnet ve şükranla karşılamamız lâzımdır.

Bu küçük yazı dahi bu mevzu ile uzaktan alâkadar olan karilere tam fikir vermiye kâfi değilse de, ehemmiyetini anlatmıya yarar ümit ederim.

Bursa Ormanlarında Korkunç Bir Mücadele

Bursa, (TAN) — Cumalıkızbey köyünden Hüseyin oğlu Hasan, odun kesmek için gittiği dağda bir ayı ile karşılaşmış, korkunç bir mücadeleden sonra ayıyı kaçırarak hayatını kurtarmıştır. Hasan, Ahmet Vefik paşa hastanesinde yatmaktadır.

Sık ormanda aymın hücumuna maruz kalan Hasan, 40 — 50 metre kadar sürüklendikten sonra bıçağile ayıyı başından ve sırtından yaralamış, sonra da yumruğunu ayının ağzına sokmuştur. Ayı yaralarından kan akarak kaçmıştır.

Tarihî Tefrika: No. 32 Yazan: ULUNAY

Şeyh, Mü'temene Kat'î Nasihatler Veriyordu

— Daha bu ilmin alfabesini öğrenmeden ilerisine gitme. Hayatta her şey ufaktan doğar ve büyür. İlim de öyledir..

— Fakat ben o alfabeyi akranım içinde en iyi öğrenenlerdenim. Biraz daha ilerisine gidebilirim.

— Sen bununla zahirî ilimden bahsediyorsun. Hakikat ilminden değil. O, bir nurdur. O nura kadar yürümek lâzım. Halbuki sen, yeni doğmuş bir çocuk gibisin. Daha emeklemeğe bile başlamadın. Öğrenmek istediğin şey, birdenbire sana ağır gelir, hazmedemezsin.

Bu müphem sözler Mü'temen'in daha ziyade merakını tahrik ediyordu. Şeyhi onu ufak tecrübelerle denemek istedi. İlk tecrübeler muvaffakıyetle neticelendi. Fakat senelerdenberi yavaş yavaş topladığı bütün servetini önüne gelene vermek, dağıtmak teklifi karşısında kalınca tekâmül derslerine de tecrübelere de fasıla verdi. Bunu Şeyhi de anladığı için:

— Oğlum, dedi. Senin kalbin henüz dünya ile alâkasını kesmemiş. Hakikate vasıl olmak için, (Ölmeden evvel ölmek) sırrına mazhar olmalı. Bu mertebeye varacak istidadın yok. Dünya işlerile meşgul ol. Etrafına bak. Tabiatın kitabını oku. Ruhunda bir intibah hissedersen yine bana gel. İlim, necil değildir. Bilâkis feyyazdır. Sana yine istediğin âbı hayatı veririm. Daha nefsinle mücadeleye muhtaçsın.. Şark felsefesinde en kuvvetli merhalelerden olan (Nefsi emare) ye mağlûp olmamak hassasının en mühim kısmını tabiat ona fazlasile vermiş olmasına rağmen Mü'temen ruhunda üreyen hırs şeytanlarının doğmasına, büyümesine mâni olamadı.

Gittikçe artan hırsı onda en yüksek mevkilere erişmek arzularını uyandırıyordu. Bir gün Mısırın bütün mukadderatına hâkim olmak ve onu istihfaf edenleri huzurunda diz çöktürmek ne tatlı bir intikam olacaktı! Bir hadım ağası için bunun o kadar imkânsız bir şey olduğunu da zannetmiyordu.

Dairesine çekilmeden evvel haremi dolaştı. Maiyetinde bulunan hadım ağaların hepsi vazifelerinin başında bulunuyorlardı. Cariyelerin oda kapılarını açtı. Kadınlar her lâliza halife tarafından çağırılmaları ihtimali ile süslenmişler efendilerinin iradesine intizar ediyorlardı.

Baş Hadım ağayı gördükleri zaman kimisinin halinde avcıyı gören bir ceylân irkilmesi, kimisinin çehresinde de Azidin huzuruna çıkmak, iltifatına mazhar olmak arzuları belirdi.

Mü'temen, geniş salonun oymalı kapısına dayanarak içeriye baktı. Her cinsten, her boydan ve her renkten toplanan bu dişi sürüsüne göz gezdirdi. Kadınlar hakkında şeyhinden dinlediği bir bahis aklına geldi.

—Şeyhin hakkı var, dedi.Dişi de kıskançlık olmuyor. Bir horosa tâbi olan yirmi tavuk, bir koça râm olan dişi koyun sürüsü, biribirlerile pek güzel geçiniyorlar. Kadın erkeği kıskanmıyor, erkeğin ona temin edeceği rahatı bir başkasının elinden kapabilmesinden korkuyor.

Fakat bu his ne kuvvetli bir şey olmalı idi!

Nüfuz ve iktıdarı ellerinde tutan hükümdarlar kadına doyamıyorlardı. Hepsinin sarayları bir çiftehane şekline girmiş, bunun için ayrı teşkilât, ayrı daireler, ayrı merasim yapılmış.. Ve sırf bu mânevî zevki tatmin için ordular hazırlanmış, sanki hükümdardan en fakir tebaaya kadar hayat bu mihverin etrafında dönebilmek için tanzim edilmişti. Halbuki o, bütün bunların haricinde kalmıya mahkûmdu.

Sürü bekliyen bir köpek sadakatile efendisinin hayvanî iştihasını tatmin edecek parçaları, lokmaları muhafaza ile mükellefti. İçini çekerek:

— Bir köpek bile değilim, diyordu. Hiç olmazsa onun da mahiyetini bilmediğim bu histen nasibi var. Ya ben?

İskenderiye

İskenderiye o asırdada şark ve garp ticaretinin merkezi idi. Akdenizin en güzel sahiline yerleşen bu şehirde tesis edildiği gündenberi zevkini büvük vakalarda, kuvvetli hevecanlarda arayan ihtişamlı bir kadın hali vardır. Temsil eylediği eski medeniyet ile beraber onun bütün levsini de yaşamış, bütün büyük devletlerin daima tamamı celbetmiş, muhtelif emellerin köpürttüğü cereyanlar karşısında askerî bir varlık gösteremiyerek kendisi için çarpışanlardan galip gelenin daima kucağına atılmıya hazır bir dişi vaziyetinde bulunmuştu. Sanki Kleopatranın yılana emdirdiği ruhu şehrin hüviyetinde temsil ediyor, ona bir türlü ihtiyarlamak bilmiyen asırdide, fakat her dem taze bir alüfte şuhluğu veriyordu.

İskenderiye, muhasaraya dayanamazdı. Civarı bataklık olduğu için bir şey yetiştirilemiyor. kara tarafı mahsur olunca bütün iaşesi denizden gelen gemilerle temin olunuyordu. Bu muvasalanın inkıtaa uğrayışı şehri açlığa mahkûm bulundurduğu için İskenderiyeliler derhal muhasara edenlere kapılarını açmak mecburiyetinde kalıyorlardı. Bundan dolayı ahalisinde cengâverlikten ziyade bir tüccar yumuşaklığı vardı.

Şirkoh ordusu şehrin daima korktuğu müşkülâtı ihdasa kâfi idi. İskenderiye muhasaraya ancak üç gün mukavemet edebildi; teslim oldu.

Şehri düşürmenin askerlik itibarile o kadar ehemmiyetli bir muvaffakıyet olmadığını Şirkoh ile beraber Salâhaddin ve diğer emirler de pek güzel biliyorlardı. Fakat asker böyle düşünmüyordu.

Çölde kasırga ile yaptıkları müthiş harpten sonra tecrübeli kumandanları onları zaferden zafere sevketmiş idi. Mısır ordusunu perişan ettikten sonra Amorinin gök demire gömülmüş askerlerini döve döve Gazzeye kaçırmışlar, bataklıklardan geçerek yıldırım gibi İskenderiyeye varmışlar ve üç gün sonra da şehri zaptetmişlerdi. Bu az muvaffakıyet mi idi?

Şirkoh, askerinin biraz istirahate ihtiyacı olduğunu takdir etti. On'arı yirmi dört saat dinlendirdi. Bütün zabitlere askerin yapabileceği her türlü taşkınlıkları görmemezliğe gelmelerini emretti. Bu kısa müddet zarfında ordu Akdeniz melikesinin maddî, mânevî her türlü misafirperverliğinden istedikleri kadar kâm aldı. Yirmi dört saat sonra ordu yine eski intizamına avdet etti. Bilhassa şehirle ve İskenderiyelilerle temasını kesti.

Gerek Şirkoh, gerek Salâhaddin, Şaverin İskenderiyenin işgaline seyirci kalmıyacağını, mukabelede bulunacağını biliyorlardı. Kumandan yeğenine:

— İskenderiyenin işgali ile mesele bitmiş değildir, dedi. Asıl güçlük bundan sonra başlayacak.

Salâhaddin cevaben:

— Ben de öyle düşünüyorum. Fakat İskenderiyeyi muhasara ve zaptetmemiz ordunun mânevî kuvvetini arttırmak için elzemdi. Şimdi maruz kalacağımız güçlükler hakkında ne düşünüyorsunuz? Benim fikrimi şimdilik en mühimmi işgal ediyor.

— Ne gibi?

— İskenderiyeyi biz nasıl muhasara ettikse, bizim de muhasaraya maruz kalmamız.

— Dayanabilecek miyiz?

— Zannetmiyorum, çünkü şehri sukut ettiren âmil İskenderiyelilerin mukavemet etmemesi değildir. Şehrin evveldenberi malûm olan vaziyetidir. İskenderiye her hangi bir muhasaraya maruz bulununca aç kalır. Bahusus işgal ordusu ahalinin nüfusunu arttırmıştır. Muhasara edilirsek İskenderiyeliler de biz de aç kalacağız?

— Bizi muhasaraya cesaret edecekler mi?

— Buna katiyen eminim. Şaver ne yapıp yapıp uğradığı hezimetleri telâfi etmiye mecbur olacaktır.

— Mısır ordusunun buna muvaffak olacağında şüphe ediyorum.

— Amoriyi unutuyorsunuz. Kudüs kralı Mısır lokmasının ağzından kaçacağını anladıkça daha ziyade faaliyete geçecek. Bundan dolayı Şaverin yanında daima Amoriyi göreceğiz. O kadar kalsa yine iyi.

— Başka müttefiklerin de mi mevcudiyetini düşünüyorsun?

— Evet.

(Devamı var)

Norveç Seferberliğini Bitirdi

(Başı 1 incide)

kavemet edeceğine kanidir. Alman ileri hareketi yavaşlamıştır. Alman hattı, şimdi Mjosa'nın cenubundan geçerek Ramdsjord ve Spirillem göllerini takip etmektedir."

Norveç Kralının beyannamesi

Norveç Kralı bugün neşrettiği bir beyanname ile Almanların yeniden bir kukla hükûmet teşkil edemediklerini anlatarak diyor ki:

"Norveçin tek bir hükûmeti vardır. Bu hükûmet de Kralın nasbettiği ve parlâmentonun itimadını haiz bulunan hükûmettir.

"Bütün vatandaşlar emin olmalıdır ki, Kral ve nazırlar bütün azimlerile müstevliyi memleketten kovmıya ve mümkün olduğu kadar çabuk ve hür ve müstakil bir Norveçi ihya etmiye çalışacaklardır. Bütün Norveçlilerin vazifesi, eğer hakikaten Norveçli kalmak ve Norveçli adını taşımak istiyorlarsa, buna yardım etmektir."

Kral beyannamesini şu sözlerle bitirmektedir:

"Hürriyeti ve vatanı ancak müşterek gayretlerimizle kazanacağız ve yine ancak bu suretledir ki, Norveçliler tekrar kendi mukadderatlarına hâkim olacaklardır."

Vaziyet hakkında bir Norveçlinin beyanatı

Bugün İngiltereye gelen yüksek rütbeli bir Norveç memuru da vaziyet hakkında şu malûmatı vermiştir:

"Her gün tayyare ile Danimarkadan Osloya ve Bergene gelen Alman askerinin adedi 2000 olarak tahmin edilmektedir. Halen Norveçte 60 bin Alman askeri mevcuttur.

Şimdiye kadar Almanlar üç defa Kralı ve hükûmet âzasını öldürmek veya ele geçirmek teşebbüsünde bulunmuşlardır. Kral ve nazırlar bir keresinde bir saat kırk beş dakika Alman tayyarelerinin bombardımanı altında bir ormanda kalmıya mecbur olmuşlardır.

Hükûmet şimdi emin bir yerdedir. Norveç seferberliği normal bir şekilde devam etmektedir.

Norveç memurlarının ihaneti meselesine gelince, bu vakaların ekserisi Almanların radyo ile Norveç hükûmeti namına verdikleri sahte emirlerden ileri gelmiştir. Bu emirlerde Almanlar ateş açmadıkca silâh kullanılmaması tavsiye edilmekte idi.

Almanlar Trondjeni ele geçirmek için ihanetten daha feci vasıtalara başvurmuşlardır.

Almanlar Ttrondhjen koyunda Rodeness istihkâmlarına karanlıkta yaklaşmışlardır. Vapurlarının önüne içinde Norveçli mürettebat bulunan Norveç balıkçı gemilerini sürmüşlerdir. İstihkâm topçuları Norveçli denizcileri kütle halinde öldürmekten korkarak müstevlilere ateş açmamışlardır.,,

Times'e göre vaziyet

Times'in askerî muharriri vaziyeti şu şekilde izah ediyor:

"Almanlar Trondheim, Bergen ve Osloda müttefiklerin mukabil taarruzlarına intizaren mevzilerini takviye ediyorlar. Almanlar köprüleri berhava ve bazı yerleri ahaliden tahliye etmişlerdir. Bazı tabiye noktalarına mitralyöz yerleştirmektedirler Norveç erkânı harbiyesi bu mitralyöz yuvalarının nerede bulunduğunu tamamen biliyor ve plânlarını buna göre tadil ediyor. Norveçliler bu malûmat sayesinde düşmanın bilhassa münakale hususunda en zayıf noktalarını izaç etmektedir. Bu iş için araziyi çok iyi tanımak lâzımdır.

Norveç kıtaları müttefiklerle irtibatı Trondheim'in 120 kilometre şimalinde bulunan Stankjer'de yapmışlardır. Alman Generali Veiss, Mamsos istikametinde üç müdafaa hattı çizmiştir.

General Weiss, her ne bahsine olursa olsun, Trandhjem hattına hâkim olmak istiyor. Fakat buna muvaffak olmak için Strenkuer'de toplanan Norveç kıtalarını mağlûp etmesi icap etmektedir. Müttefiklerin Hindistanın Batı - Şimalinde İngilizler tarafından kullanılmış olan tâbiyeyi kullanmaları imkân dahilindedir. Bir kol ilerler ilerlemez, yolun iki tarafına, tepelere karakollar gönderilir. Bu karakollar, kıta geçinceye kadar yerini muhafaza etmektedir.

Kıta mukavemete maruz kaldığı takdirde, karakollara takviye müfrezeleri gönderilir ve bütün kıta mihver üzerine dönerek, düşmanın cenahlarına düşer. Bu manevrada İngiliz zabitleri ve Hindistandan gelen kıtalar çok mahirdir. Fakat manevra ancak rehber ve tepeleri çok iyi bilen dağlılar mevcut olduğu zaman mümkündür. İngiliz ordusunun Norveçte bu rehberleri tedarik etmesi kabildir.

Stavanger üssü harap edildi

İngilizlerin Stavanger üssünü bombardıman ede ede harabeye çevirdikleri bildiriliyor. Burada tahrip olunan Alman tayyarelerinin (28) e vardığı anlaşılıyor. Hasara uğratılan ve Norveçliler tarafından tahrip olunan tayyarelerle birlikte Almanların zayiatı (63) e yükseliyor ve İngilizlerin de 25 tayyare kaybettikleri anlaşılıyor.

Narvikte karaya oturan İngiliz destroyeri Hardi'nin mürettebatı bugün İngiltereye gelmişler ve fevkalâde merasimle karşılanmışlardır.

Bahriye Nezareti resmen tebliğ etmiştir:

Bir kaç gün evvel düşman tarafından hasara uğratılan Celipse destroyeri üssüne dönmüştür. Ve emniyet altındadır. Destroyer 1375 tonluktur.

Romanya ve Macaristan Yabancılara Karşı Mühim Tedbirler Aldı

(Başı 1 incide)

Başvekilin evinde yapılan araştırmalardan sonra vukua gelmiştir. Doktor Stoyadinoviçin hususî evrakı zabıtanın eline geçmiş, bunların arasın da şimdiki hükûmetin dahilî siyaseti aleyhinde yazılan beyannameler bulunmuştur.

Doktor Stoyadinoviçin riyaseti altında bulunan Harp Radikal Partisine mensup bazı mebusların da evleri aranmıştır.

Doktor Stoyadinaviçin, Belgradın cenubundaki Vudnik'de mevkuf tutulacağı bildirilmektedir. Eski Başvekil, Yugoslavyada Alman lehtarı hareket ve siyasetin mümessili sayılmakta idi. Bu yüzden onun bu sırada tevkifi mühim bir hâdise telâkki edilmekte ve bu hâdisenin memleketin dahilî emniyeti ile alâkası olduğu iddia olunmaktadır.

●

Politika gazetesine göre, Yugoslavya Millî Bankası müdür muavini Belin, Yugoslavyanın millî iktısadiyatını alâkadar eden muhtelif meseleler hakkında İngiltere ile girişmiş olduğu müzakereleri hitama erdirmiştir.

ROMANYA :

Bükreş, 19 (Hususi) — Romanyada en mühim hâdise yabancılara karşı alınan tedbirlerdir. Yabancılar silâh ve fotograf makineleri taşımaktan menedilmişlerdir. Bundan başka bütün ikamet tezkerelerinin kontrolüne başlanmıştır. Bu emirlere riayet etmiyenler derhal memleketten çıkarılacaklardır.

Diğer taraftan Romanya millî vahdetini sağlamlamak yolunda attığı adımları tamamlamak için eski Demir Muhafızların rüesasından birkaç kişiyi daha affetmiştir. Demir muhafızların bulundukları teçemmü kampları kâmilen kaldırılmış ve bu suretle bu muhafızlardan mevkuf olan bir kimse kalmamıştır.

Eski Hariciye Nazırı olup Tataresko kabinesinde Maliye Nazırı olan Antanesko, Kral müşavirliğine tayin edilmiştir.

Dün Rumen — Sovyet hududu üzerindeki askerî kuvvetlerin onar kilometre geri alınmasının kararlaştırıldığına dair bir haber intişar etmiş ise de salâhiyetli Rumen mahfilleri bu haberi kati surette tekzip etmektedir.

MACARİSTAN :

Peşte, 19 (Hususî) — Zabıta ecnebi şirketler nezdinde taharriyat yapmıştır.

Bundan başka muzir şayialar neşredenlerin tahşit kamplarına gönderilecekleri ilân olunmuştur. Birkaç kişi bu yüzden tevkif edilmiştir. Zabıta, son günlerde Macaristana gelen Alman turistlerinin hüviyetini tetkik ile meşguldür.

İngiliz Elçileri geliyor

Londra, 19 (A.A.) — İngilterenin Balkan memleketleri nezdindeki elçilerinden bir çoğu bugün Londrayı terkederek vazifeleri başına gidecektir.

Bulgarların bir kararı

Sofya, 19 (A.A.) — Bulgar hükûmeti, Bulgar istikrazı tahvillerinin ecnebi hamillerine bu aydan itibaren bu tahviller bedelâtının döviz olarak değil, tütün olarak ödeneceğini bildirmiştir.

Yunan kabinesi değişmiyor

Atina, 19 (A.A.) — Bazı yabancı radyo istasyonları, Yunanistanda yakında kabine değişikliği olacağına dair bir haber neşretmişlerdir. Atina Ajansı, tamamile asılsız olan bu gibi şayiaların tekzibe bile değmediğini bildirmektedir.

Fransız gazetelerine göre

"Excelsior,, diyor ki:

Hitler Balkanlarda bir film göstermektedir. Ateş altında Polonyayı harap gösteren bu f i l m, Kopenhag salonlarında gösterilmektedir. Norveçe karşı yapılmış olan bu vahşiyane tecavüzden sonra böyle bir filmin gösterilmesi tethişçi bir film olarak telâkki ediliyor.

"Petit Parisien,, gazetesi de yeni bir hâdiseyi kaydediyor. Ve Rusyanın Balkanlarda mihver devletlerinin kendisinden daha ileri gitmelerine meydan vermek istemediğini, bilâkis Çarlık zamanında tatbik edildiği gibi, ferdî bir nüfuz siyasetine temayül eylediğini tebarüz ettirmektedir.

Romaya göre

Roma, 19 (A.A.) — Kont Ciano'nun nâşiri efkârı olan Telegrafo gazetesi Chamberlain'in nutku hakkında tefsiratta bulunarak ezcümle diyor ki:

"İngiliz Başvekili, Balkanlarda sulhün idamesi lehinde bulunmuş ve bu suretle "bazı Balkan telgraflarında gösterilen hayali tahminleri,, suya düşürmüştür.

Fakat İngilterenin ekonomik sahadaki icraatının ne şekilde inkişaf edeceğini görmek için bekliyelim. Bazı gazeteler Yugoslavya ile Romanya tarafından yabancıların faaliyetini şiddetli bir kontrole tâbi tutmak için alınan tedbirler hakkındaki haberlere dikkat atfediyorlar.

İngiltere Balkanlarda TİCARÎ Faaliyete Geçiyor

İngilizlerin Balkanlarda takip ettikleri iktısadî siyaset tedricen inkişaf etmeğe başlamıştır. Balkanlardan Almanyaya gönderilmekte olan birçok malların İngiltere hesabına mübayaası için ehemmiyetli teşebbüsler yapılmaktadır. Bundan başka vaktile Hindistanın iktısadî durumunu ıslah için teşkil edilen şirketlere mümasil Balkanlarda da teşkilât yapılacaktır. Bu maksatları temin için Londrada beş yüz bin sterlin sermaye ile kurulan Enko şirketi, Balkanlarda yirmi reprezantan bulundurmıya karar vermiştir. Bu şirket İngiliz sanayi birliği ile İngiliz ithalât ve ihracat birliklerinden mürekkep bir teşekkül halinde faaliyete geçmiş bulunmaktadır. Şirket, Balkan merkezlerinden Bükreş ve Belgratta İngiltere ile iş yapan müesseselerle ticarî münasebetler tesis etmeğe başlamıştır. Şirket mümessilleri, diğer Balkan memleketlerile de temaslara başlamak üzeredir.

İngilterenin memleketimizden alacağı tütünler için Mithat Nemli firmasile bir anlaşma yapılmıştır. Diğer firmalarla da görüşmeler yapılmaktadır. Dün İngiltereye külliyetli miktarda iç fındık, keten ve kendir elyafı gönderilmiştir.

Sinyor Gayda Diyor ki:

(Başı 1 incide)

İtalyanın Akdenizde serbest kalmak zarureti ve hakkı, diğer Akdeniz devletlerinin zaruretlerinin ve haklarının aynidir.

İtalya tarafından iltizam edilen Akdeniz sistemi bir hukuk muvazenesine, her milletin kuvvetine ve denizler serbestisi hususunda beynelmilel bir garantiye istinat eder.

Bu sistem, ayni zamanda İtalya ile İslâm âlemi arasında da bir iş birliğini icap ettirmektedir ki, bu iş birliği, İtalyanın Akdenizde ve Kızıldenizde hali hazırdaki siyasetile ahenktar bulunmaktadır. İtalyanın Akdeniz siyaseti yalnız kendi kuvvetine değil, başkalarının hukukuna riayet ve Akdeniz memleketleri arasında yapıcı bir elbirliği esasına da istinat etmektedir."

İngilizlere cevap

Diğer taraftan ayni gazete İngiliz gazetelerinin Balkanların maruz olduğu tehlikeden bahsetmesi "gayrı makul bir manevre sayılmakta ve Balkanların hiç bir tehlikeye maruz bulunmadığı anlatılmaktadır.

İtalyan gazetelerinin Alman zaferlerinden bahsetmesini haklı göstermek için müttefiklerin henüz bir zafer kazanmadıklarını anlatan bu gazete İtalyanın seferberlik yaptığından, geniş bahrî tedbirler aldığından bahseden İngiliz gazetelerinin hep yalan söylediklerini ve Fransız gazetelerinin de onlara uyduklarını anlatıyor.

Diğer taraftan Tempo gazetesi bugünkü yazısında şunları yazıyor:

"İtalyayı harpten alıkoyan dâhi onun ne zaman harbe gireceğini de tayin eder.,,

İngilterenin noktai nazarı

Londra, 19 (Hususî) — İtalyan gazetelerinin neşriyatından bahseden Londra gazeteleri, bu neşriyatın hiç bir kanaat vermediğini anlatıyor. Times ile Daily Telegraph, Almanyanın İtalyayı harbe sürüklemek için bir çare aramakla meşgul olduğunu söylemekte birleşiyorlar.

News Chronicle gazetesi ise, İtalyan gazetelerinde yapılan propagandalara işaret ederek, bunların İngiliz - İtalyan dostluğunu yıpratacak mahiyette olduğunu anlatmaktadır.

Almanya, İtalyanın ne yapacağını bilmek istiyor

Amsterdamda çıkan Niewe Rotterdamsche Courant gazetesinin Berlin muhabiri su malûmatı veriyor:

"Almanya, İtalyan vaziyetinin aydınlanmasını sabırsızlıkla beklemektedir.

Berlinde bildirildiğine göre, İtalya henüz katî bir hattı hareket kabul etmemiştir. Ve Duçenin 30 mayısda söyliyeceği nutukta mühim kararlar bildireceği ümit edilmektedir.

İtalyan vapurlarına ecnebi yolcularını Portekiz veya İspanyol limanlarına çıkardıktan sonra derhal İtalyan limanlarına hareket etmeleri için emir verildiğine dair dolaşan haberleri, İtalyan vapur kumpanyalarının mümessilleri katiyetle tekzip etmektedirler.

Salâhiyettar İtalyan mahfillerinde bu hususta Portekiz matbuatı tarafından verilen haberlerin "hayal mahsulü,, olduğu beyan edilmektedir.

İngiliz - İtalyan Parlâmento komitesi, İtalyan Büyük Elçisi Bastianini şerefine hususî bir ziyafet vermiştir.

Holanda ve İsveçte Hazırlık

(Başı 1 incide)

ihtiyacımız yoktur ve bunlardan tevakki ediyoruz. Zira, bitaraflığımıza zarar verebilir. Hükûmetin nereden gelirse gelsin, bütün himaye ve yardım tekliflerini reddetmesinin sebebi budur. Bu vaziyet, denizaşırı topraklarımıza da şâmildir.,,

Başvekil, iki muharip tarafı barıştırmak için her zaman hizmete âmâde olduklarını da anlatmıştır.

Örfî idarenin ilânı üzerine askerî makamat casuslukla daha kolay bir tarzda mücadele edecektir.

Dünkü araştırmalar

Holanda zabıtası dün bir çok araştırmalar yapmıştır. Bilhassa Brobont ve Limbourg vilâyetleri bu araştırmalara sahne olmuştur.

Başlıca araştırma Nasyonal - Sosyalist mebuslardan Holanda Nazi lideri Mussort'un başmuavini Kont Merchant - Dausemburg'un şatosunda yapılmıştır. Limbourg'da bulunan bu şatoyu polis muhasara etmiş ve içinde esaslı bir araştırma yapmıştır. Kont, şatoda bulunmamakta idi. Fakat üç saat süren bu araştırmada hazır bulunmuştur. Breda ve Bois - Le - Duc'de de araştırmalar yapılmıştır.

Telegraf gazetesinin bildirdiğine göre, bu araştırmalar esnasında silâh bulunmamış, fakat bir miktar cephane müsadere edilmiştir.

Tilbury'de Nasyonal - Sosyalist Partisinin liderlerinin evlerinde araştırmalar yapılmıştır.

İSVEÇTE :

Londra, 19 (Hususî) — İsveç hükûmeti müdafaa tedbirleri almıya devam ediyor. Bugün Stokholm Valisi halka hitaben neşrettiği şiddetli bir beyannamede, İsveçte dolaşan tebliğ verici şayialara halkın kulak asmamasını tavsiye etmekte ve yalan haberler neşreden kimselerin hapis cezasına çarpılacaklarını bildirmektedir.

●

İsviçre gazetelerine Berlinden bildirildiğine göre, İngiliz İktısat Nazırı B. Crossein İsveçe bir taarruz halinde İngilterenin mezkûr memlekete yardım edeceği hakkındaki nutku Nazi matbuatında şiddetli bir aksülâmel hâsıl etmiştir ki, matbuat, bu vesile ile İsveç tarafından yabancı hulûlüne karşı alınan tedbirleri ve bilhassa bazı Alman vapurlarında yapılan araştırmaları infialle kaydetmektedirler

Almanyada Nasıl Geçiniyorlar?

(Başı 3 üncüde)

yordu. Kendisini dün defnettik. Yanaklarından öperim. — Sevgili zevcin: Jozef.

Alman parası hakkında yaptığım tetkikata göre kara borsada bir İngiliz lirası 110 marktır. Resmi piyasa ise 10 mark. Yani mark tam 11 misli kıymetten düşmüştür. Lâkin Almanlar paralarını sıfıra indirmeyi pek iyi bildikleri ve bu usul ile iflâs ederek dünyaya olan borçlarını tediyeden kurtuldukları için paranın bu sukutundan endişe etmezler.

Bu hâdiseyi pek iyi bilen halk, tüccar, esnaf hulâsa bütün Almanlar, kendi paralarını bir ateşmiş gibi ellerinde tutmayıp sarfediyor ve mala, mülke, ecnebi parasına tahvil ediyorlar.

İşte Almanyadaki vaziyetin bir hulâsası.

Hamiyetli Vatandaş

Amerikada oturan Danyel Anjel isminde bir musevi vatandaş, bir mektupla vali ve belediye reisi Lûtfi Kırdara müracaat ederek bu sene memleketteki zelzele ve seylâp felâketinden dolayı çok muztarip olduğunu bildirmiş, felâketzedelere yardım için 1000 liralık ta bir çek göndermiştir. Belediye reisimiz bu vatandaşa teşekkür mektubu yollamıştır.

ASKERLİK İŞLERİ:

311 — 331 ihtiyat eratın 940 senesi yoklamaları cumartesiden maada her gün şubede yapılmaktadır.

Sarıyer merkez kazasına bağlı köy ve mahalleler ihtiyat eratının hangi doğumlarının hangi günlerde yoklamaları yapılacağı köy ve mahallelerine tebliğ edilmiştir. İstenilen günlerde şubeye müracaatları, evvelce yoklamaları yapılmış Yeniköy nahiyesine bağlı köy ve mahalleler eratından yoklamasını yaptırmamış olanların da nüfus kâğıtları ile hemen şubeye gelmeleri ve hariçte bulunanların bulunduğu mıntaka askerlik şubelerine müracaatla yoklamalarını yaptırmaları ilân olunur.

YENİ NEŞRİYAT:

ALMANCA GRAMER — Zeki Cemal tarafından yazılmıştır. Okumak, yazmak, gramer, cümle tertibi, Üniversite lisan mektepleri, lise ve orta mekteplerin resmî müfredat programına göre hazırlanmış olup almancayı öğrenmek istiyenler için en iyi bir gramerdir.

★ EDİRNE — Bu aylık halkevi mecmuasının ikinci sayısı da çıkmıştır.

★ DİŞ TABİPLERİ MECMUASI — Dişçiler cemiyeti tarafından çıkarılmakta olan bu mesleki ve ilmî derginin 94 üncü sayısı da intişar etmiştir.

★ ÇOCUK PATALOJİSİNDE TERBİYE HATALARI — Yüksek tahsil talebesine ders ve müracaat kitabı olarak tercüme ettirilen bu eser, Maarif Matbaası tarafından bastırılmış ve satışa çıkarılmıştır.

● BELEDİYELER DERGİSİ — Belediyeler Bankası tarafından çıkarılmakta olan bu aylık derginin 55 inci sayısı da intişar etmiştir.

● 1939 HARBİNİN MENŞELERİ — Fransız akademisi âzasından Andre Maurois'nin yeni çıkan bu eseri Ahmet Halit Kitabevi tarafından neşredilmiştir. Bugünkü harbin hakiki sebeplerini izah eden bu kitabı herkes merakla okuyacaktır. 25 kuruştur.

HALKEVLERİNDE:

Beşiktaş Halkevi tarafından 20 nisan 1940 cumartesi günü saat 15 te Beşiktaşta Çiragan sarayında, Beşiktaş jimnastik klübü sahasında sıklet atma müsabakaları yapılacaktır.

Eminönü Halkevinden:

Türkiye Sanat Mektepleri Mezunları Cemiyetinin seri konferanslarından on birincisi bugün saat 18 de muallim Bay Nafiz Ziya Bayçu tarafından verilecektir. Mevzuu: (Elektrik cereyanlarının fizyolojik tesirleri) dir.

TAKSİM KRİSTAL SALONUNDA

Mısırın bütün dünyaca tanınmış rakkaselerinden

RABİA ABDÜLHAMİT ve CEMİLE ALİ'yi

Her akşam sahnemizde göreceksiniz.

AİLELERE MÜJDE: Bu fedakârlıklara karşı fiatlarımızda zam yoktur. KONSOMASYON 45 Kuruş.

Bu fiatlarla bu emsalsiz programı hergün görebilirsiniz PAZAR günleri matine 3 ten 7 ye kadar, Konsomasyon 25 kuruştur. Rakkaseler iştirak edecektir. Telefon 40099

AMERİKAN ÇİM TOHUMU

Stadyom, futbol yarış ve tenis sahaları için gelmiştir. Ve

İNGİLİZ ÇİM TOHUMU

Her cins sebze ve çiçek tohumları

Şark Tohum Mağazası

İstanbul Balıkpazar Lonca Sokak No. 3, Kataloğ meccanen gönderilir.

Büyük İkramiye 80,000 Liradır

İstanbul Belediyesi Memurlar Kooperatifi Umumî Heyet Kalkınma Komisyonundan:

Komisyonumuz; hissedarların hukuki vaziyetlerini yeniden tesbit ederek hisse cüzdanlarını verecektir. Bu maksatla, 30 Nisan 940 akşamına ve her gün saat 19 a kadar iki fotoğraflarile Kooperatif merkezine hissedarları davet eder.

Gelmiyenler ve taşrada olup ta mektupla müracaat etmiyenler hakkında esas mukavele hükümlerinin tatbik olunacağı ilân olunur.

Satılık Gazino

Yenikapı sahilinde tam mobilyalı büyük bir gazino satılıktır. Görmek ve satın almak istiyenler, Yenikapıda Mermerciler caddesinde Kanaat odun, kömür deposunda Avni Nuri biraderlere müracaat.

OSMANLI BANKASI İ L Â N

Osmanlı Bankasının Galata, Yenicami ve Beyoğlu Şubeleri, Hâkimiyeti Milliye Bayramı münasebetiyle 22 Nisan Pazartesi (Öğleden sonra) ve 23 Nisan 940 Salı günü kapalı bulunacaktır.

İSTABUL ASLİYE 9 UNCU HUKUK HÂKİMLİĞİNDEN:

Beyoğlu Osmanbey Şair Nigâr sokak Emin Ef. apartıman 4 No. da oturan Apturrahman Süleyman Poların kızı Emine tarafından Pariste vefat edn babası Apturrahman Süleyman Poların verasetine dair bir kıt'a ilâm itası mahkemeden talep etmesine binaen müteveffanın karısı Hatice Sezanın nerede olduğu malûm olmadığını davacı söylemesine ve mumaileyhde terekeden dörtte bir mülkiyet veya yarı intifa hakkından hangisini tercih ettiğinin sorulması lâzım geleceğine nazaran mahkemenin tâlik olunduğu 10/5/1940 saat 15 de mahkemeye gelerek mezkûr mülkiyet veya intifa hakkında hangisini tercih ettiğini beyan eylemesi ve gelmediği takdirde dörtte bir mülkiyet hakkını ihtiyar etmiş sayılacağı hakkında ilândır.

KAYIP — Taşköprü Askerlik Şubesince mukayyet askerî terhis tezkeremi nüfus hüviyet cüzdanımla beraber zayi etmiş olduğumdan hükmü olmadığını ilân ederim. **Tosyanın Bayat köyünden Mahmut oğlu 328 doğumlu Eşref SEVEN**

Devlet Limanları İşletme Umum Müdürlüğünden:

Atölyemiz ihtiyacı için pazarlıkla 7 — 10 kilovatlık bir adet elektrik kaynak makinesi satın alınacaktır.

Ellerinde hazır malı mevcut olan isteklilerin verecekleri makinenin marka, evsaf teferrüat listesi ve fiatını gösterir teklif mektuplarını en geç 26 - 4 - 940 tarihine kadar Galata rıhtımındaki umum müdürlük binasındaki satınalma komisyonuna vermeleri lâzımdır. Makine hakkında icap eden tafsilât için her gün sözü geçen komisyona müracaat olunabilir. (3173)

Hukuk Fakültesi Dekanlığından:

Kütüphanemiz için aşağıda yazılı eserler alınacaktır. Bunları temin edebilecekllerin fakülteye müracaatları.

1 — Takvimi vakayi, Meclisi Keb'usan ve Ayan zabıtaları, eski Hukuk mecmuaları ve devlet Salnameleri kolleksiyonları,

2 — Hukuka, Tarihe ve İçtimaiyata müteallik eski kıymetli eserler. (3166)

İstanbul Maarif Müdürlüğünden:

Maarif Vekilliği köy öğretmen okulları için aşağıda miktarı yazılı cam satın alınacaktır. Tahmin edilen bedeli 325 liradır. Ve teminatı 48 lira 75 kuruştur. İstekliler bu camlara ait şartnameyi Maarif Müdürlüğü Yardirektörlüğünde görebilirler. Pazarlığın 22 Nisan Pazartesi saat 10 da Maarif Müdürlüğünde toplanacak komisyon marifetile yapılacağı ilân olunur. (3215)

Eşyanın cinsi	Miktarı	Beher metre murabbaının fiyatı	Yekûn L.	Kş.
Pencere camı	250 metre murabbaı	130 Kuruş	325	

İstanbul Defterdarlığı Muamele ve İstihlâk Merkez Tahsil Şefliğinden:

Eyüp Silâhtarağa Kemikli burun sokak 97 — 43 numaralı tuğla imalâthanesinin muamele vergisinden olan borcundan dolayı tahtı hacze alınan yedi bin delikli tuğlanın 24 - 4 - 940 tarihine müsadif çarşamba günü saat 11 de açık arttırma ile kat'i satışı yapılacağından taliplerin mezkûr gün ve saatte mahallinde bulunacak olan şubemiz icra memuruna müracaatları ilân olunur. (3016)

İstanbul Maarif Müdürlüğünden:

Maarif Vekilliği köy öğretmen okulları için aşağıda cins ve miktarı yazılı yatak takımları pazarlıkla satın alınacaktır. Tahmin edilen bedeli 19528 liradır. Teminatı 2929 lira 20 kuruştur. İstekliler bu yatak takımlarına ait şartnameleri Maarif Müdürlüğü Yardirektörlüğünde görebilirler. Pazarlığı 24 Nisan 1940 Çarşamba günü saat 15 de İstanbul Maarif Müdürlüğünde toplanacak komisyon marifetile yapılacağı ilân olunur. (3200)

Eşyanın cinsi	Miktarı	Beherinin fiyatı L.	Kş.	S.	Yekûn L.	Kş
Yatak çarşafı	4000	1	51	30	6052	—
Yastık kılıfı	2000	—	35	60	712	—
Yastık yüzü	4000	—	35	60	712	—
Battaniye çarşafı	4000	3	01	30	12052	—
					19528	

Sümer Bank Birleşik Yün İpliği ve Dokuma Fabrikaları Müessesesinden:

Defterdar fabrikasında mevcut kısmen yanık çuvallar 15.4.940 pazartesi günü yapılan birinci arttırmada haddi lâyıkını bulmadığı için 26.4.940 cuma günü saat 10 da Defterdar fabrikasında yapılacak ikinci arttırma ile satılacaktır. İştirak edeceklerin muvakkat teminat olan elli lirayı arttırma gününden evvel Katırcıoğlu hanındaki müessese veznesine yatırmaları. (3214)

İstanbul Belediyesi İlânları

Eminönünde Karaköy köprüsünden meydana kadar inşa edilecek muvakkat ahşap köprü kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. Keşif bedeli 10279 lira 8 kuruş ve ilk teminatı 770 lira 93 kuruştur. Mukavele, eksiltme, bayındırlık işleri umumi, hususi ve fenni şartnameleri, proje keşif hulâsasile buna müteferri diğer evrak 51 kuruş mukabilinde Fen işleri müdürlüğünden verilecektir. İhale 27 - 4 - 940 Cumartesi günü saat 12 de Daimi Encümende yapılacaktır. Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektupları, ihaleden 8 gün evvel Fen işleri müdürlüğüne müracaatla alacakları fenni ehliyet ve 940 yılına ait ticaret odası vesikalarile 2490 numaralı kanunun tarifatı çevresinde hazırlıyacakları teklif mektuplarını ihale günü saat 11 e kadar Daimi Encümende bulunmaları. (2903)

Belediye Sular İdaresinden:

İdaremiz ihtiyacı için muhtelif cins malzeme aşağıda yazılı tarihlerde açık eksiltmeye konulmuştur.

A — Elektrik malzemesi	25/IV/940	Perşembe	Saat 9,30
B — Demir ve saç . . .	27/IV/940	Cumartesi	„ „
C — Hırdavat, demir ve galvanizli boru . .	29/IV/940	Pazartesi	„ „
D — Kereste	2/V/940	Perşembe	„ „
E — Boya	4/V/940	Cumartesi	„ „
F — Eczayi tıbbiye . . .	6/V/940	Pazartesi	„ „
G — Müteferrik	9/V/940	Perşembe	„ „

1 — Bu işler için tanzim edilen şartname (1) lira mukabilinde İdaremiz veznesinden alınabilir. Nümuneler levazım servisinden görülebilir.

2 — Açık eksiltmeye iştirak edeceklerin şartnamede yazılı hükümlere uymak suretile yukarıda ilân edilen gün ve saatlerde Taksimde Sıraserviler caddesinde idare merkezindeki komisyona müracaat etmeleri. (3199)

İnhisarlar Umum Müdürlüğü İlânları

Kiralık Soğuk Hava Depoları

I — İdaremize ait soğuk hava depoları kiraya verilecektir.

II — Fazla tafsilât almak ve şeraiti öğrenmek isteyenlerin Kabataşta levazım ve mübayaat şubesi müdüriyetine müracaatları ilân olunur. (3029)

★ ★

Cinsi	Mik.	Muhammen bedel Lira Kr.	% 7,5 teminat Lira Kr.	Eksiltme şekli	saati
Tanen Alkol	900 Kr.	2250 —	169 —	A. Eksiltme	14
Terden Füzüvar	100 „	148 —	11 10	Pazarlık	14.30
Jelâtin	600 „	840 —	63 —	A. Eksiltme	15.—
Anidrit Sülfürü	1250 „	1000 —	75 —	„	15.30
Parşömen kâğıdı 59X92 eb'adında	40 top	120 —	24 —	„	16.—

I — Şartnameleri ve Parşömen kâğıdı nümunesi mucibince yukarda cins ve miktarı yazılı 5 kalem malzeme hizalarında gösterilen usullerle satın alınacaktır.

II — Muhammen bedelleri, muvakkat teminatları, eksiltme saatleri hizalarında yazılıdır.

III — Eksiltme 26-IV-940 cuma günü Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler sözü geçen şubeden parasız alınabilir.

V — İsteklilerin eksiltme için tayin olunan gün ve saatlerde % 7,5 güvenme paralarile birlikte mezkûr komisyona müracaatları. (2727)

★ ★

Cinsi	Miktarı	Muhammen B. Lira Kr.	% 7,5 teminatı Lira Kr.	Eksiltmenin Şekli	Saat
Galvaniz Bidon	500 adet	15000 —	1125 —	Pazarlık	14
Sarı yaldız metal kâğıdı	400 bobin	„ müteahhidi namına		„	15

I — Şarname ve metal kâğıdı nümunesi mucibince yukarda cins ve miktarı yazılı eşya hizalarında gösterilen usullerle satın alınacaktır.

II — Bidon muhammen bedeli muvakkat teminatı eksiltme saatleri yukarda yazılıdır.

III — Pazarlık 6/V/940 pazartesi günü Kabataşta levazım ve mubayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler sözü geçen şubeden parasız alınabileceği gibi nümuneler de görülebilir.

V — İsteklilerin pazarlık için tayin olunan gün ve saatlerde % 7,5 güvenme paralarile birlikte mezkûr komisyona müracaatları. (3202)

★ ★

Cinsi	Mik.	Eksiltme şekli	Saat
50 kiloluk tuz çuvalı	150.000 A.	(Müteahhitleri namına) pazarlık	15
Bakalit kapak	200,000 „	„	15.30

I — Şartname ve bakalit kapak nümunesi mucibince yukarda yazılı malzeme hizalarında gösterilen usullerle satın alınacaktır.

II — Pazarlık 30 - IV - 940 Salı günü Kabataşta levazım ve mübayaat subesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

III — Şartnameler sözü geçen şubeden parasız alınabilir.

IV — İsteklilerin pazarlık için tayin olunan gün ve saatlerde teklif edecekleri fiat ve mikdar üzerinden % 7,5 güvenme paralarile birlikte mezkûr komisyona müracaatları. (3073)

TAVZİH

Gazetemizin 17 Nisan 1940 tarihli nüshasında neşrolunan yukarıki ilân metninde Bakalit kapak miktarı 200,000 olacak iken bir hata neticesi 20,000 olarak neşredildiğinden keyfiyet tavzih olunur.

Denizcilere İlân

İstanbul Mıntaka Liman Reisliğinden:

Ahırkapı açığında batık Marivalyano Haydarpaşa açığında batık Mariyetta vapurları enkazının bugünden itibaren parçalanarak ihracı ameliyesine başlanacağı ve bu parçalama işinde dinamit istimal edileceği cihetle merakibin iş'arı ahere kadar bu sahada uzaktan sefer etmeleri lüzumu ilân olunur. (3126)

T. İŞ BANKASI

1940 Küçük Carî Hesaplar İKRAMİYE PLÂNI

1 adet	2000	liralık	= 2000.— lira
3 „	1000	„	= 3000.— „
6 „	500	„	= 3000.— „
12 „	250	„	= 3000.— „
40 „	100	„	= 4000.— „
75 „	50	„	= 3750.— „
210 „	25	„	= 5250.— „

Keşideler: 1 şubat, 1 mayıs, 1 ağustos, 1 ikincitşrin tarihlerinde yapılır.

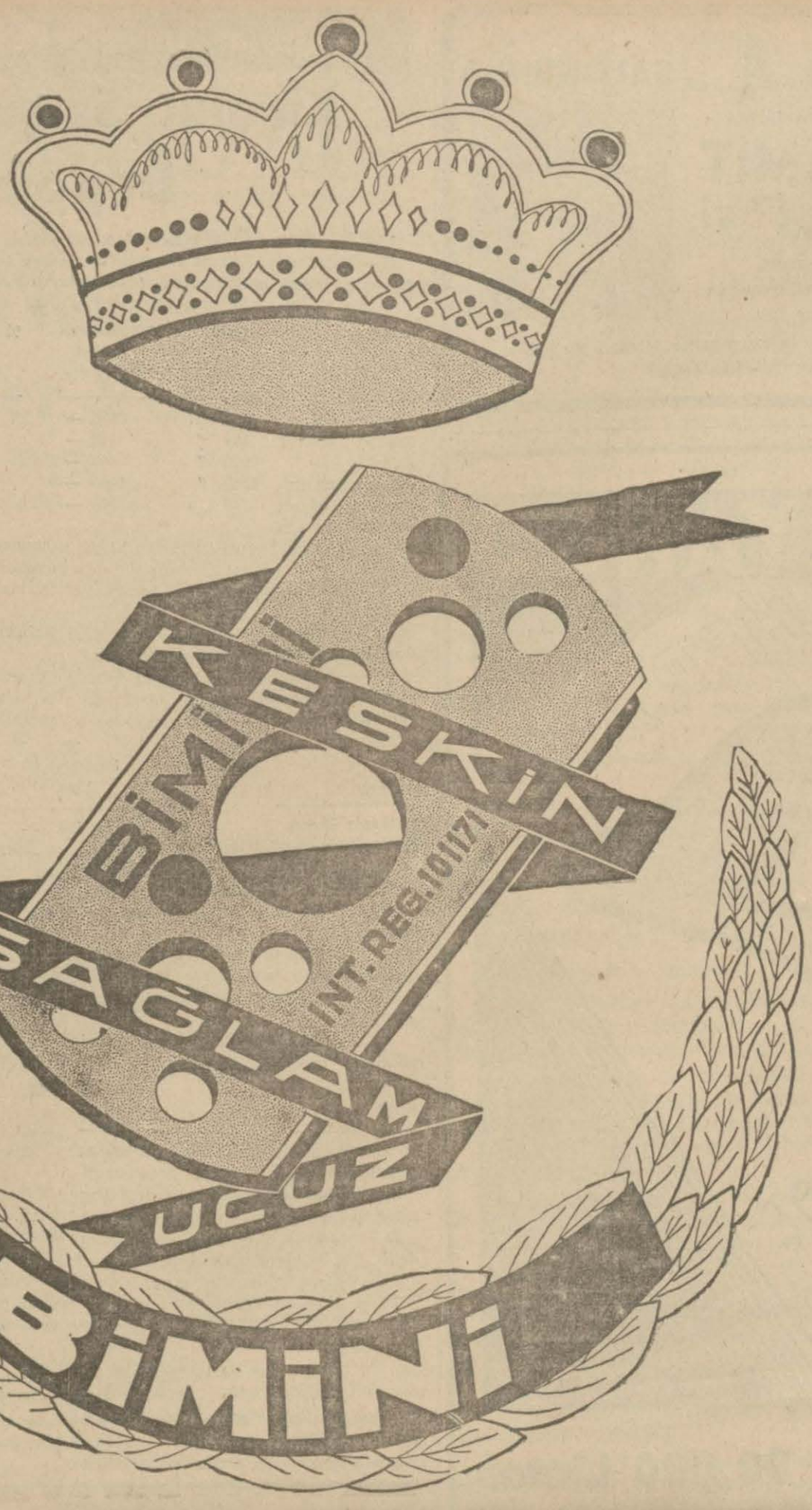

10 TANESİ 15 KURUŞTUR.

RADYOLİN

Diş Macunu İle Fırçalayınız

VİROZA

Polivalan ve polimikrobiyen aşı

VİROZA PATI

Kan Çıbanları, her türlü yanıklarpacık, sivilce, koltuk altı çıbları, şirpençe, traş yaraları, pidermit, dolama, akneler, ergenler, meme iltihaplarını ve çatlaları, konjoktivit şark çıbanla

En erken ve en EMİN TEDAVİ EDE

Cerahat yapıcı bütün mikroplarıyaşamasına mâni olur.

BİR PUDRA

Tecrübesi Karşısında

10.000 KADININ ★ Hayreti

Daha Genç ve daha sevimli görünmenize yarayan kat'î BİR TECRÜBE

Pudra âleminde yeni, cazip ve son bir keşif... CİLDİ GÜZELLEŞTİREN şayanı hayret ve yeni bir unsur, şimdi ipekli elekten geçirilmiş en ince bir pudra ile müdekkikane bir tarzda karıştırılmıştır ki bu sayede cilde bir parlaklık ve yeni bir hayat verir. Esmer ve çirkin bir ten gençliğin tabiî renkleriyle güzelleşir. Fazla olarak terkibindeki şayanı hayret bir unsur olan "Krema köpüğü" imtiyazlı usulü sayesinde iki misli fazla zaman sabit durur.

HAKİKATEN FEVKALÂDE BİR TEKLİF yüzünüzün bir tarafını "Krema köpüğü,, havi Tokalon pudrası ile ve diğer tarafını da herhangi bir pudra ile pudralayınız. Şayet "Krema köpüğü" havi pudra ile pudraladığınız taraf diğer tarafa nazaran daha taze, daha genç ve daha cazip görünmüyorsa aldığınız Tokalon pudrasının parasını iade ederiz. TOKALON pudrasının fevkalâde rağbet bulan yeni 10 rengi vardır.

B. ...ou TECRÜBE yi yapınız.

Yüksek Mühendis ve Fen Memuru Aranıyor.

Devlet Limanları İşletme Umum Müdürlüğünden :

İnşaat kontrol işlerinde çalışmak üzere şantiyelerde tecrübe görmüş "6" yıllık Mühendis ile 3 Mühendis veya fen memuru 9 Süreveyyans alınacaktır.

Taliplerin aşağıda yazılı evraklarile memurin şubesine acele müracaatları.

1 — Diploma ve musaddak sureti
2 — Bonservis " "
3 — Askerlik vesikaları "
4 — Nüfus kâğıdı " (3108)

Devlet Hava Yolları Umum Müdürlüğünden :

1 — İdaremiz için kapalı zarf usulile bir adet yolcu otobüsü mübayaa edilecektir.
2 — Muhammen kıymeti 5.200 olup muvakkat teminatı 390 liradır.
3 — İhale 29 - 4 - 940 Pazartesi günü saat 11 de Ankarada Devlet Havayolları meydanında kâin umum müdürlük binasında toplanacak komisyon tarafından icra edilecektir.
4 — Bu işe aid fennî ve hususî şartnamelerle mukavele projelerini Havayolları Umum Müdürlüğünden bedelsiz alınabilir.
5 — İhaleye iştirak edecek taliplerin teklif mektuplarını Devlet Havayolları Umum Müdürlük binasında teşekkül edecek komisyon reisliğine ihale saatinden bir saat evvel vermeleri lâzımdır. Posta da vâki teahhürler kabul edilmez. (1642) (3

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme U. idaresi ilânları

Muhammen bedeli 24500 yirmi dört bin beş yüz lira olan elli bir kalem muhtelif çelik 3-6-940 Pazartesi günü saat 15 de kapalı zarf usulü ile Ankarada İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (1837,50) bin sekiz yüz otuz yedi lira elli kuruş muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini ayni gün saat 14 de kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada Malzeme dairesinden, Haydarpaşada Sellüm ve Sevk Şefliğinden dağıtılacaktır.

Tuvaletinizi yaparken Pudra altına daima

KREM PERTEV

sürünüz. Pudrayı sımsıkı tutar ve akmasına mâni olur. Yağlı ve yağsız olan tüp ve vazoları vardır.

Santa

Santonini havi olan bu bisküvi

Herkes bilhassa çocuklar tarafından alınması gayet kolay müessir bir müstahzardır.

BARSAK SOLUCANLARINA

Karşı gayet tesirlidir. Barsak solucanlarının büyüklerde küçüklerde sebep olacağı tehlikeler gözönüne alınarak Solucan hastalıklarında bunu kullanmaları faidelidir. Hekimlerimize ve halkımıza tavsiye edilen bu müstahzar her Eczanede bulunur. Kutusu 20 kuruştur.

Sıhhat Vekâletinin müsaadesini haizdir. Reçete ile satılır.

Toptan satış Deposu: **CAN LÂBORATUVARI**

İstanbul Bahçekapı Rehvancılar sokak No. 5 Tel: 21939

KENDİNE HAYRAN

Çünkü tenine en uygun rengi bulmuş

İDEALİNE KAVUŞMUŞTUR

PUDRA BALSAMİN KANZU

Kadıköy Vakıflar Direktörlüğü İlânları

Alemdağında Taşdelen suyu menbaındaki kahvehane üç sene müddetle kiraya verilmek üzere açık arttırmaya çıkarılmıştır. İhalesi 24 - 4 - 940 çarşamba günü saat 15 tedir. İsteklilerin şeraiti anlamak için her gün ve ihale günü de Kadıköy Vakıflar müdürlüğüne müracaat etmeleri. (2999)

İstanbul Kız Öğretmen Okulu Satınalma Komisyonundan:

Okulumuzda 3465 lira 48 kuruş keşif bedelli karşılığında yapılacak tamiratın 18 - IV - 1940 gününde yapılan eksiltmesinde verilen fiat yüksek görüldüğünden ihalesi 29 - IV - 1940 Pazartesi günü saat 15 te Beyoğlu İstiklâl caddesi No. 349 da Liseler Muhasebeciliğinde toplanan komisyonda yapılacaktır.

İlk teminat (260) liradır.

Mukavele, eksiltme Bayındırlık işleri genel hususi ve fenni şartnameleri keşif hulâsasile buna müteferrik diğer evrak okuldan öğrenilir.

İsteklilerin en az (3000) liralık bu işe benzer iş yaptığına dair idarelerinden almış olduğu vesikalara istinaden İstanbul Vilâyetine müracaatla eksiltme tarihinden 8 gün evvel alınmış ehliyet ve 1940 yılına ait Ticaret Odası vesikaları ve teminat makbuzlarile komisyona gelmeleri. (3174)

Renksiz ve cansız saça elveda

PETROL NİZAM

saçlarınıza parlaklık ve güzellik verir, cazibenizi arttırır.

Sayın Pangaltı Halkına Müjde :

Pangaltıda Tan Sineması üzerinde

LÂLE LOKANTA ve BİRAHANESİ

Bir kaç gün kapalı kaldıktan sonra bugünden itibaren yeniden tanzim ve tefriş edilerek, yeni bir idare altında açılacaktır. Temiz ve bol mezeli içkilerimiz nefistir. Fiyatlarda tenzilât yapılmıştır. Müşterilerimizin her türlü esbabı istirahatleri temin edilmiştir. Bir tecrübe iddiamızı ispata kâfidir. Ayrıca mandolin saz heyeti vardır. Düğün, sünnet ve nişan merasimi için salonumuz müsaittir. Kira ile verilir.

ZAYİ: Giresun askerlik şubesinden aldığım askerlik tezkeremi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur. — Hasköy Kızıl Minare Çançan sokak No. 18 de 318 doğumlu Muzaffer Bozbora.

Sahibi ve Neşriyat Müdürü Halil Lûtfi DÖRDÜNCÜ
Gazetecilik ve Neşriyat T. L. Ş.
Basıldığı yer TAN matbaası